

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 2/2011

**Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös ja
toimintakertomus vuodelta 2010**

15.3.2011

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus.....	5
1.1 Johdon katsaus.....	5
1.2 Vaikuttavuus	8
1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus	8
1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	9
1.3 Toiminnallinen tehokkuus	9
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	9
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus	9
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	14
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	21
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	22
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	22
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	24
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	26
1.6 Tilinpäätösanalyysi	32
1.6.1 Rahoituksen rakenne.....	32
1.6.2 Talousarvion toteutuminen.....	32
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	33
1.6.4 Tase.....	36
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma	38
1.8 Arviointien tulokset.....	38
1.9 Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	40
2. Talousarvion toteutumalaskelma	42
3. Tuotto- ja kululaskelma	46
4. Tase	47
5. Liitetiedot	49
5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta.....	49
5.2 Nettotulot ja menot.....	50
5.3 Arviomäärärahojen ylitykset.....	51
5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat	51
5.5 Henkilöstökulujen erittely	52
5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	53
5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.....	54
5.8 Rahoitustuotot ja –kulut	56
5.9 Talousarvionaloudesta annetut lainat	57
5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	57
5.11 Taseen rahoituserät ja velat	58
5.12 Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut vastuut.....	59
5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	59
5.14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat	59
5.15 Velan muutokset.....	59
5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio	60
5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.....	60
6. Allekirjoitukset.....	61

Rikosseuraamuslaitoksen tilinpäätös vuodelta 2010

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö laatii kirjanpitoyksikkönä tilinpäätösasiakirjan, johon sisältyy toimintakertomusosio. Rikosseuraamuslaitoksen kirjanpitoyksikköön kuuluivat vuonna 2010 keskushallintoyksikkö, kolme rikosseuraamusaluetta, valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö (RTHY) ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK). Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö vastasi rikosseuraamusalueiden ja valtakunnallisten yksikköjen (RSKK ja RTHY) tulosohjauksesta. Rikosseuraamusalueet ja valtakunnalliset yksiköt ovat laatineet erilliset tulosraportit.

1. Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Rikosseuraamusviraston organisaatio uudistui siten, että laki ja asetus uudesta Rikosseuraamuslaitoksesta tulivat voimaan 1.1.2010. Rikosseuraamuslaitoksella on keskushallintoyksikkö, kolme rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavaa rikosseuraamusaluetta ja valtakunnallinen terveydenhuoltoyksikkö. Rikosseuraamuslaitos tulosoittaa myös Rikosseuraamusalan koulutuskeskusta. Vuotta 2010 leimasivat uuden organisaation mukanaan tuomat rakenneuutokset sekä henkilöstörekrytoinnit. Viiden aluevankilan mallista siirryttiin kolmeen rikosseuraamusalueeseen, joita johtamaan perustettiin aluekeskukset Helsinkiin, Tampereelle ja Kuopioon. Johtamisjärjestelmää uudistettiin siten, että osalle vankiloista ja yhdyskuntaseuraamustoimistoista valittiin ns. yhdistelmäjohtajia. Henkilöstön rekrytointi uusiin tehtäviin jatkui kevään 2010 ajan.

Tuottavuusohjelman mukainen henkilöstösäästövelvoite vaati merkittäviä ponnisteluja vuoden 2010 aikana. Asetettu tuottavuusohjelmavoite alittui, mikä helpottaa tavoitteen saavuttamista vuoden 2011 loppuun mennessä. Tätä edesauttoi organisaatiouudistuksen vuoksi alkuvuonna ollut virkojen täyttökielto virkajärjestelyiden vuoksi sekä rakenteelliset muutokset.

Rikosseuraamuslaitoksen strategia valmistui syksyn 2010 aikana. Strategiassa on kiteytetty kolme keskeisintä rikosseuraamusalan tavoitetta: *polku rikoksettomaan elämään aktiivisella verkostotyöllä, turvallisesti kohti avoimempaa ja vaikuttavampaa täytäntöönpanoa sekä mielekäs työ, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö*. Uusi strategia tukee toiminnallisen tehokkuuden ja taloudellisuuden ajattelua. Vuoden 2010 aikana Rikosseuraamuslaitos kehitti rangaistusten täytäntöönpanon toimintolaskentaa siten, että eri seuraamusten yksikkökustannuksia voidaan seurata. Toiminnallisen tehokkuuden näkökulmasta yhdyskuntaseuraamusten käyttö vankeusrangaistusten sijaan on huomattavasti edullisempaa täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanon kustannukset esimerkiksi suljetussa vankilassa ovat 15-kertaiset verrattuna yhdyskuntapalvelun toimeenpanoon. Yhdyskuntaseuraamuksen suorittaneet uusivat vähemmän kuin ehdottoman vankeuden suorittaneet. Toiminnallisen tehokkuuden näkökulmasta rangaistusten täytäntöönpano on selvästi (20 %) edullisempaa avolaitoksissa kuin suljetuissa laitoksissa. Valvottu koevapaus on vielä avolaitoksissa toteutettavaa täytäntöönpanoakin kustannustehokkaampi vaihtoehto, mikä on vaikuttavuuden rinnalla merkittävä peruste lisätä sen käyttöä.

Vuoden 2010 aikana jatkettiin toimia Konnun suon vankilan toiminnan lakkauttamiseksi ja Pelson vankilan toiminnan supistamiseksi. Muutoksen kohteena olevan henkilöstön uudelleen sijoittaminen eteni hyvin. Kuopion vankilassa uudisrakennus otettiin vankien asumiskäyttöön

syksyllä 2010, jolloin päärakennuksen peruskorjaus aloitettiin. Mikkelin vankilan uudisrakennushanke käynnistyi. Helsingin vankilan pohjoinen selliosasto otettiin pois vankien asumiskäytöstä. Tehtyjen muutosten ansiosta ns. paljusellejä poistui vankien asumiskäytöstä. Jokelan vankilan sakkovankiosasto muutettiin avopaikoiksi. Syksyn aikana valmisteltiin Espoon ja Vantaan yhdyskuntaseuraamustoimistojen yhdistäminen. Uusi Uudenmaan yhdyskuntaseuraamustoimisto aloitti toimintansa 1.1.2011. Itä-Pohjois-Suomen alueella selvitettiin yhdyskuntaseuraamustoimistojen mahdollisuutta siirtyä yhteisiin tiloihin vankiloiden yhteyteen Oulussa, Mikkelissä ja Nurmeksessa/Juuassa.

Rakenteellisten muutosten ohella vuoden 2010 aikana käynnistettiin prosessien ja sisältöjen kehittämistyö mm. perustamalla alueellisia toimintojen kehittämistyöryhmiä. Arviointikeskukset organisoitiin uudelleen siten, että niillä on useita toimipisteitä alueilla. Tuomioistuimia varten tehtävä lausuntotyö siirrettiin arviointikeskusten vastuulle 1.5.2010. Lausuntoja tehdään edelleen myös osassa yhdyskuntaseuraamustoimistoja.

Valvontarangaistusta koskeva lakiehdotus hyväksyttiin eduskunnassa. Oikeusministeriön asettama sähköisen valvonnan hanketyöryhmä jatkaa toiminnan suunnittelua. Hankeryhmä valmisteli keväällä 2010 valvontarangaistuksen ja valvotun koevapauden toimeenpanoa koskevat linjaukset, joiden perusteella rikosseuraamusalueet valmistelevat suunnitelmansa alueellisista toimintamalleista. Sähköisen valvonnan kokeilua valmisteltiin.

Asiakasmäärät laskivat odotettua nopeammin niin yhdyskuntaseuraamusten kuin vankeusrangaistukseen tuomittujen osalta. Yhdyskuntaseuraamuksia tuli täytäntöön pantavaksi vuoden aikana lähes neljä sataa vähemmän kuin edeltävänä vuonna, mikä näkyi myös päivittäisen keskimäärän laskuna (-338). Vankeus- ja sakkovankien määrä laski edelleen, mutta samanaikaisesti tutkintavankien määrän kasvu aiheutti tilanahtautta tutkintavankiloissa. Vapaudesta tuli vankilaan yli viisi sataa vankia vähemmän kuin edeltävänä vuonna.

Rikosseuraamuslaitos käytti vuoden 2010 aikana rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja 239,1 miljoonaa euroa, mikä oli 1,6 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Toimintamäärärahaa käytettiin 216,6 miljoonaa euroa, joka on 2 % enemmän kuin edellisellä vuonna (212,3 milj. euroa). Avolaitosmäärärahaa käytettiin vuoden aikana 5 miljoonaa euroa ja muiden hallinnonalojen määrärahoja 0,5 miljoonaa euroa. Toiminnan tuottoja saatiin 14,9 miljoonaa euroa eli 5 % vähemmän kuin edeltävänä vuonna. **Siirtyvä toimintamääräraha vuonna 2010 kasvoi 3,9 %:iin** ollen 8,9 miljoonaa euroa. Avolaitosmäärärahaa siirtyi 1,3 miljoonaa euroa.

Rikosseuraamuslaitoksen toiminnan kulut kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 0,2 miljoonalla eurolla (4,4 %). Henkilöstökulut muodostivat kulurakenteessa suurimman erän (60 %). Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti vain 0,2 %, koska tuottavuusohjelman myötä saadut palkkasäästöt olivat suuremmat kuin yksiköille kohdennettujen palkkojen sopimustarkistusten korottavat vaikutukset.

Vuokrat, jotka muodostivat 16 % koko kirjanpitoyksikön kuluista, nousivat 2,6 %:lla. Toimintavuokrien nousu johtui Kuopion vankilan uudisrakennuksen käyttöönotosta, tehdyistä pienhköistä investointihankkeista ja elvytysrahoituksella toteutetuista investointi- ja kunnossapitotoimista sekä eräiden vankiloiden siirtymisestä kokonaisvuokramallikokeiluun.

Säästöjä saatiin aineiden ja tarvikkeiden ostoissa (3,8 %) huolimatta siitä, että lämmitys- ja sähköenergian hinnat ja kulutus nousivat. Käyttöomaisuus- ja materiaalihankintoja tehtiin huomattavan vähän. Merkittävää säästöä saatiin myös vankien lääkekuluissa.

Palvelukykyyn ja laatuun liittyvät tulostavoitteet ovat toteutuneet vuoden aikana hyvin lukuun ottamatta valvotussa koevapaudessa olevien määrällistä tavoitetta, joka jäi saavuttamatta. Rikosseuraamuslaitoksen strategisten linjausten mukaisesti avolaitoksissa olevien vankeiden määrää on kyetty lisäämään (35 % rangaistusvangeista oli avolaitoksissa keskimäärin päivässä). Avolaitoksista vapautuminen on huomattavasti lisääntynyt edelliseen vuoteen nähden ja avolaitoksista vapautui 40 % rangaistusvangeista. Rangaistusvankien toimintaan osallistumista kuvaava tavoite (61 %) ylittyi toteutuman ollessa 62 %. Rangaistusajan suunnitelma tehtiin entistä useammalle vuoden aikana aloittaneelle rangaistusvangille, ja asetettu tavoite ylitettiin (75 %). Tuomioistuinkäsittelyä varten laadittujen asiantuntijalausuntojen määrä väheni yli 400:lla. Rangaistusajan suunnitelma laadittiin 88 %:lle yhdyskuntaseuraamusasiakkaista.

Turvallisuuden osalta tilanne säilyi hyvänä. Valvotun koevapauden suoritti loppuun 83 % aloittaneista ja 83 % yhdyskuntapalvelun aloittaneista. Laitosten säilytysvarmuus oli edellistä vuotta parempi (99,3 %). Avolaitossijoituksista 82 % onnistui (ei palautettu suljettuun vankilaan). Avolaitossijoitusten onnistumisesta kertoo myös se, että luvatta poistumisia tapahtui vähemmän kuin edeltävänä vuonna (5,9 %). Myös suljettujen laitosten säilytysvarmuus säilyi hyvänä. Vankiloiden sisäinen väkivalta näyttää kääntyneen nousuun ja palanneen vuoden 2008 tasolle edellisen vuoden poikkeuksellisen hyvän tilanteen jälkeen.

Henkilöstövoimavarojen kohdalla suurin haaste on ollut vankiloiden korkeat sairauspoissaolot, joiden kasvu onnistuttiin kääntämään laskuun. Vuonna 2010 sairauspoissaolot laskivat vuoden 2008 tasolle ollen 13,4 työpäivää/ henkilötyövuosi (-4 %). Sairauspoissaoloja koskevat käytännöt eri yksiköissä yhtenäistettiin ja yhtenäinen varhaisen puuttumisen malli otettiin käyttöön. Työhyvinvointitoimintaa organisoitiin alueellisesti.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus käynnisti lähiesimiehille tarkoitetun koulutusohjelman marraskuussa ja ensimmäinen pilottiryhmä suorittaa esimieskoulutuksen loppuun kevään 2011 aikana. Tavoitteena on pitemmällä aikavälillä kouluttaa kaikki rikosseuraamusalan lähiesimiehet.

Vuonna 2010 asetettiin työryhmä uudistamaan rikosseuraamusalalle tuloon liittyvää koulutusta. Työryhmän tehtävät muodostuvat kolmesta osasta: alalle tuloon liittyvän koulutuksen suunnittelemisesta vastaamaan rikosseuraamusalan muuttuneita haasteita, systemaattisen täydennys- / ammatillisen lisäkoulutusjärjestelmän rakentamisesta ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen hallinnollisen aseman selvittämisestä. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen (RSKK) asemasta organisaatiossa tehdään päätös sen jälkeen, kun alalletulokoulutukseen liittyvät muut linjaukset on saatu tehtyä.

Terveydenhuoltoyksikössä käynnistettiin mittava laatuprojekti. Vankeja ja asiakkaita koskeva Tampereen yliopiston kanssa yhteistyönä toteutettu terveystutkimus valmistui vuoden aikana.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Kriminaalipolitiikan yleistavoitteena on turvallinen yhteiskunta, jossa rikollisuudesta ja sen kontrollista aiheutuvat kustannukset on minimoitu. Oikeusministeriön hallinnonalalla erityisiä painopisteitä ovat väkivaltarikollisuuden ja uusintarikollisuuden väheneminen.

Ministeriön asettama pitkän aikavälin vaikuttavuustavoite:

Rikosseuraamuslaitos osaltaan edistää tavoitteen saavuttamista vähentämällä rangaistusta suorittavien riskiä syyllistyä uusiin rikoksiin rangaistusaikana ja sen jälkeen. Riskiä vähennetään mm. kehittämällä rangaistusaikana niitä valmiuksia, joita rikokseton elämä edellyttää. Tavoitteena on, että seuraamusten vaikuttavuudesta ja niiden taloudellisesta tehokkuudesta kyetään esittämään perusteltuja arvioita.

Tulostavoitteena vuonna 2010 oli selvittää uusintarikollisuuden asteet yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneiden ja valvotusta koevapaudesta vapautuneiden osalta. Ns. aidolla uusimillä tarkoitetaan sitä, että vankilasta vapautumisen tai yhdyskuntapalvelun päättymisen jälkeen on tehty rikos, josta on seurannut uusi tuomio tai uusi seuraamus kolmen vuoden seurantaajan aikana. Jatkossa seuranta-aikaa tullaan kasvattamaan viiteen vuoteen oikeusjärjestelmän viiveiden vaikutuksen eliminoimiseksi. Uusimisprosentit ovat myös erittäin herkkiä laskennassa käytetyille määrittelyille.

Vuonna 2007 vankilasta vapautuneiden tai yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneiden uusiminen kolmen vuoden seuranta-ajalla:

Uusiminen	%
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan	44,5
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan	19,2
Yhdyskuntapalvelun suorittamisen jälkeen vankilaan tai yhdyskuntapalveluun	31,8
Vankilasta vapautumisen jälkeen vankilaan tai yhdyskuntapalveluun	50,2

Valvotusta koevapaudesta vapautuneista 18 % teki uuden rikoksen kahden vuoden seurantaajan kuluessa. Rikosseuraamuslaitos tulee erikseen arvioimaan, kuinka paljon koevapauteen valikoituneisuus on vaikuttanut alempaan uusimisasteeseen.

Rangaistusaikaisen toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseksi Rikosseuraamuslaitoksessa kokeiltiin asiakkaiden alku- ja loppuarviointia kaikissa arviointikeskuksissa ja muutamissa yhdyskuntaseuraamustoimistoissa vuoden 2010 aikana. Menetelmän avulla voidaan arvioida rikosseuraamuksen aikana asiakkaan elämäntilanteessa ja uusintarikollisuuden riskissä tapahtuneita muutoksia. Tavoitteena on luoda rikosseuraamusalalle yhtenäinen arviointimenetelmä, joka tuottaa tietoa rikoksetekijän riskeistä ja tarpeista sekä valmiuksissa tapahtuneista muutoksista rangaistusaikana. Rikosseuraamusasiakkaiden alku- ja loppuarviointimenetelmä otetaan laajemmin käyttöön, kun menetelmä saadaan vietyä asiakastietojärjestelmään.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Virastolla ei ole siirto- ja sijoitusmenoja.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Vaikka henkilötöyvuosisäästöjä toteutettiin, laski vankiluku vuoden aikana nopeammin, mikä näkyi tuottavuustunnusluvun laskuna. Myös yhdyskuntaseuraamusten määrä laski ja päättyneitä yhdyskuntaseuraamuksia suhteessa henkilötöyvuosiin oli edellistä vuotta vähemmän.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tuottavuus säilyi edellisen vuoden tasolla. Koulutettavapäivien lasku vuoteen 2008 verrattuna johtui sekä perustutkintokoulutuksen aloituspaikkojen ja täydennyskoulutuksen koulutettavapäivien määrän laskusta. Potilaskäyntien määrä henkilötöyvuosiin suhteutettuna nousi terveydenhuoltoyksikön poliklinikoilla edellisen vuoden laskun jälkeen. Myös Psykiatrisen vankisairaalan tuottavuus parani edelliseen vuoteen nähden. Vankisairaalan tuottavuudessa ei tapahtunut muutosta.

Tunnusluvut	Toteuma 2008	Toteuma 2009	TA 2010	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
Vangit / htv	1,31	1,32	1,33	1,31	- 0,02 % - yksikköä
Yhdyskuntaseuraamukset / htv	17,4	16,2	ei TA -tavoitetta	16,6	+ 0,4 % - yksikköä
Päättyneet yhdyskuntaseuraamukset / htv	19,8	20,1	ei TA -tavoitetta	19,4	- 0,7 % - yksikköä

Tunnusluvut	Toteuma 2008	Toteuma 2009	TA 2010	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
Koulutettavapäivät/ htv*	2551	1915	ei TA -tavoitetta	1919	+ 0,2 % - yksikköä
Potilaskäynnit poliklinikalla/ htv**	2439	2042	ei TA -tavoitetta	2275	+ 11,4 % - yksikköä
Hoitovuorokaudet Vankisairaалassa/ htv***	342	292	ei TA -tavoitetta	292	+ 0 % - yksikköä
Hoitovuorokaudet Psykiatrisessa sairaalassa/ htv***	237	208	ei TA -tavoitetta	234	+ 12,5 % - yksikköä

* Kaikki perus-, täydennys- ja amk-koulutuksen koulutettavapäivät (lähi- ja etä)/ RSKK:ssa opetukseen käytetyt htv:t

** Potilaskäynnit (Effica) vuoden aikana/ poliklinikoiden htv:t

*** Hoitovuorokaudet (Effica) vuoden aikana/ Vankisairaalan tai Psykiatrisen vankisairaalan (Turku ja Vantaa) htv:t

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Rikosseuraamuslaitoksen taloudellisuutta kuvataan tässä luvussa toimintamenoina ja kustannuksina. Kustannukset sisältävät rangaistusten täytäntöönpanomomentin määrärahojen lisäksi myös ulkopuolisen rahoituksen kustannukset. Kustannukset (netto) sisältävät myös tulot.

Vankia kohti laskettuun toimintamenojen 8 %:n nousuun vaikutti henkilöstömenojen ja pääomavuokrien nousu sekä vankimäärän aleneminen. Yhdyskuntaseuraamusta kohti laskettuun toimintamenojen 6 %:n nousuun vaikutti pääasiassa yhdyskuntaseuraamuksia päivittäin suoritettavien määrän lasku.

Toimintamenot	Toteuma	Toteuma	TAE	Toteuma	Muutos
	2008	2009	tavoite 2010	2010	2010/2009
Toimintamenot vuodessa / vanki € (netto)	51 902	53 280	55 390	57 874	+ 7,9 %
Toimintamenot vuodessa/ yhdyskuntaseuraamusta suorittava € (netto)	3 303	3 682	ei määritetty	3 915	+ 5,9 %

Vuoden 2008 luvut sisältävät mom. 12.25.40 Rangaistusten täytäntöönpanon tulot. Vuosien 2008 ja 2009 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoteen 2010 organisaatiomuutoksesta johtuen. Aluevankilojen yhteiset menot sisältyvät kokonaisuutena vankeusrangaistusten täytäntöönpanoon v.2008-2009. Vuonna 2010 aluekeskuksen toimintamenot on jaettu vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanon kesken niiden htv:n suhteessa.

Rikosseuraamusalan nettokustannukset olivat 221,7 miljoonaa euroa vuonna 2010. Kustannukset nousivat edelliseen vuoteen nähden 0,5 %.

Kustannukset (netto)	2008	2009	2010	Muutos 2010/2009
	Rikosseuraamusalan kokonaiskustannukset, josta	216 284	220 552	221 682
- Keskushallintoyksikön kustannukset	6 983	7 381	7 567	+ 2,5 % -yksikköä
- Terveystieteiden yksikön kustannukset	14 308	14 963	15 063	+ 0,7 % -yksikköä
- Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kustannukset	3 170	3 274	3 187	- 2,7 % -yksikköä
- Rikosseuraamusalueiden kustannukset	191 824	194 934	195 864	+ 0,5 % -yksikköä

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kustannukset ovat vähentyneet opiskelijamäärän vähentymisen vuoksi 2,7 %:lla. Perustutkintokoulutuksen aloittaneiden määrän vähentyminen näkyi kuitenkin opiskelijakohtaisten kustannusten nousuna. Opetushenkilöstön henkilötyövuosia kohdennettiin uuden alalle tulokoulutuksen suunnitteluun. Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivän yksikköhinta nousi koulutettavapäivien lukumäärän vähentyessä. Psykiatrisen

vankisairaalan hoitovuorokauden hinta laski edellisestä vuodesta. Vankisairaalassa hoitovuorokauden hinta säilyi lähes edellisen vuoden tasolla.

Yksikkökustannukset (netto)	2008	2009	2010	Muutos 2010/2009
Täytäntöönpanon kustannukset vuodessa €/ vanki	56 637	58 291	62 569	+ 7,3 % -yksikköä
Toimeenpanon kustannukset vuodessa €/ asiakas	3 517	3 946	3 972	+ 0,7 % -yksikköä
Rikosseuraamusalan perustutkintokoulutuksen kustannukset €/ aloittaneet opiskelijat*	27 332	35 408	49 439	+ 28,3 %-yksikköä
RSKK:n täydennyskoulutuksen kustannukset €/ koulutettavapäivä*	81	79	86	+ 8 % -yksikköä
Psykiatrisen vankisairaalan hoitopäivän hinta €/hoitopäivä	226	262	240	- 8,4 % -yksikköä
Vankisairaalan hoitopäivän hinta €/hoitopäivä	168	217	219	+ 0,9 %-yksikköä

*hallinto jyvitetty henkilötyövuosi %-osuuden mukaisesti

Vuoden 2010 aikana Rikosseuraamuslaitos kehitti rangaistusten täytäntöönpanon toimintolaskentaa siten, että eri seuraamusten yksikkökustannuksia voidaan seurata. Eri seuraamusten toimeenpanon hinta vaihtelee. Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpano on huomattavasti edullisempaa kuin vankeusrangaistusten toimeenpano. Täytäntöönpano suljetussa laitoksessa tulee kalliimmaksi kuin avolaitoksessa tai koevapaudessa. Tuomioistuinkäsittelyä varten laadittu asiantuntijalausunto maksoi keskimäärin 253 euroa.

Rikosseuraamusalan kokonaiskustannuksista (238, 78 milj. euroa brutto, 221,7 milj. netto) 24 % aiheutui kiinteistökustannuksista (22 % vuonna 2009) ja 23 % valvonnasta ja vanginkuljetuksesta (24 % vuonna 2009). Kiinteistökustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden lähes 2 miljoonalla eurolla. Valvonnan ja vanginkuljetuksen kustannukset laskivat edellisestä vuodesta noin miljoonalla eurolla, mikä johtui henkilötyövuosisäästöistä. Vankimäärän väheneminen heijastui vankien perushuollon kustannuksiin, jotka laskivat noin 5 % edellisestä vuodesta.

Vangeille järjestettävä toiminta (koulutus, ohjelmatoiminta, työtoiminta, yksilötyö ja vapaa-ajan toiminta) maksoi vuonna 2010 yhteensä 18,8 miljoonaa euroa, mikä oli ainoastaan 8,5 % rikosseuraamusalan kokonaiskustannuksista. Vangeille järjestettävän toiminnan kustannukset laskivat edellisestä vuodesta 4 %:lla (n. 800 000 euroa). Tämä aiheutui erityisesti vankien koulutuksen sekä yksilötyön ja vapaa-ajan toiminnan kustannusten vähentymisestä.

Seuraamusten kustannukset (brutto)		Työajankäytön jakauma		Kustannusten jakautuminen	Toimeenpanon hinta
	N	%	€	€	
Suljetuissa laitoksissa	2332	80 %	170 832 576		73 256
Avolaitoksissa	857	19 %	50 329 764		58 728
Valvotussa koevapaudessa	102	1 %	1 804 092		17 687
Yhteensä	3291	100 %	222 966 432		67 750
Yhdyskuntaseuraamusten päivittäinen keskimäärä		N	%	€	€
Ehdollisesti rangaistuja nuoria valvottavia	1214	18 %	2 757 326		2 271
Nuorisorangaistusta suorittavia	12	1 %	141 901		11 825
Yhdyskuntapalvelua suorittavia	1428	43 %	6 989 043		4 894
Ehdonalaisesti vapautuneita valvottavia	1316	25 %	3 981 260		3 025
Asiantuntijalausunnot*	7665	13 %	1 940 608		253
Yhteensä	3970	100 %	15 810 137		3 982

Seuraamusten kustannukset esitetään ensimmäistä kertaa, eikä vertailutietoja edellisistä vuosista ole saatavissa.

* asiantuntijalausunnoilla tarkoitetaan tuomioistuinkäsittelyä varten laadittavia nuorten henkilötutkintoja, yhdyskuntapalvelun soveltuvuusselvityksiä ja nuorisorangaistuksen toimeenpanosuunnitelmia

RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TOIMINTOJEN KUSTANNUKSET 2008-2010												
	2008				2009				2010			
1 000 €	Henk.kust	Kok.kust	Tulot	Koku netto	Henk.kust	Kok.kust	Tulot	Koku netto	Henk.kust	Kok.kust	Tulot	Koku netto
Tukitoiminnot (sis. Kehan järjestämä henkilöstön koulutus)	18 799	35 015	-68	34 946	18 056	35 882	-84	35 798	19 942	37 474	-78	37 396
Kiinteistöt	2 102	51 160	-2 347	48 813	2 207	53 156	-2 305	50 850	2 161	55 031	-2 209	52 822
RSKK:n järjestämä koulutus	1 248	1 662	-247	1 415	1 234	1 584	-174	1 410	1 175	1 520	-171	1 350
Yhdyskuntaseuraamusten toimeenpano	5 650	6 223	0	6 223	5 951	6 587	0	6 586	5 459	6 009	0	6 009
Asiantuntijalausunnot	1 424	1 466	0	1 466	1 355	1 397	0	1 397	1 296	1 335	0	1 335
Vankeusrangaistusten täytäntöönpano	81 257	121 634	-17 013	104 621	81 408	119 082	-15 611	103 471	81 029	116 456	-14 617	101 839
Rangaistusajan suunnittelu	4 387	4 559	0	4 559	5 026	5 135	0	5 135	4 925	4 969	0	4 969
Vankiloiden perushuolto	6 032	18 760	-5 193	13 567	5 977	18 617	-5 126	13 491	5 693	17 812	-5 040	12 772
Valvonta ja vangin kuljetus	49 046	52 824	-7	52 817	49 326	52 843	-6	52 837	48 325	51 803	-10	51 793
Vankien koulutus	1 532	2 810	-165	2 645	1 493	2 690	-144	2 547	1 338	2 380	-174	2 206
Ohjelmatoiminta	2 660	3 835	-6	3 829	2 365	3 215	-9	3 206	2 663	3 365	-3	3 362
Avolaitostyöt ja muu ulkopuolinen työ	541	5 859	-2	5 856	538	5 336	-20	5 317	493	5 238	0	5 238
Työtoiminta	6 241	16 464	-11 491	4 973	5 802	14 350	-10 185	4 165	5 463	13 482	-9 239	4 243
Yksilötyö ja vapaa-aika	3 998	4 486	-1	4 484	3 941	4 358	-2	4 357	3 516	3 785	-1	3 783
Valvottu koevapaus	5	5	0	5	0	1	0	1	1 036	1 137	0	1 137
Terveystenhoito	6 815	12 033	-148	11 885	6 941	12 538	-121	12 417	7 578	12 486	-150	12 335
Poissaolot (eivät sisälly yllä oleviin)	18 800	18 803	-2	18 801	21 060	21 060	-18	21 041	20 951	20 952	-20	20 932
YHTEENSÄ	129 278	235 962	-19 678	216 284	131 271	238 748	-18 193	220 554	132 013	238 777	-17 095	221 682

*Tiedot perustuvat Tarmo -järjestelmän tietoihin ja sisältävät tulot.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Valtiokonttorin 19.12.2005 antaman määräyksen (Dno 364/03/2005) mukaisesti.

Kustannusvastaavuuslaskelma esitetään työtoiminnasta, laitosmyymälöistä (kanttiinit), palveluhdeasunnoista, henkilöstön ateriakorvauksista, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Rikosseuraamusalan terveydenhuoltoyksikön maksullisesta toiminnasta.

Työtoiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2008	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	6 722	6 143	5 902	-4 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 459	1 505	1 090	-28 %
Tuotot yhteensä	8 181	7 648	6 993	-9 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 064	2 931	2 710	-8 %
- henkilöstökustannukset	2 881	2 742	2 231	-19 %
- vuokrat	112	157	158	1 %
- palvelujen ostot	952	979	874	-11 %
- muut erilliskustannukset	1 898	1 695	1 744	3 %
- vankiloiden sisäinen käyttö	-1 651	-1 348	-1 130	-16 %
Erilliskustannukset yhteensä	7 256	7 155	6 587	-8 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	925	493	406	-18 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	8 838	8 612	8 606	0 %
- poistot	630	502	443	-12 %
- korot	113	89	30	-66 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	9 581	9 202	9 079	-1 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	16 837	16 357	15 666	-4 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-8 656	-8 710	-8 673	0 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	49 %	47 %	45 %	-5 %

Huom! Organisaatiomuutoksen vuoksi vuoden 2010 tukitoimintojen kustannukset eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2009 kanssa.

Työtoiminnan tuotteiden maksullisuudesta on säädetty rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) 10 §:ssä.

Työtoiminnan tuotot alenivat 9 %:lla ja kokonaiskustannukset 4 %:lla. Taloudellinen taantuma sekä työpisteiden lakkauttaminen selittävät maksullisen toiminnan myyntituottojen laskua. Muiden tuottojen lasku 28 %:lla johtui käyttöomaisuuden myyntituottojen ja maataloustukien pienenemisestä. Erilliskustannukset laskivat liki tulojen suhteessa. Henkilöstökustannukset laskivat 511 000 euroa. Tämä johtui työtoimintaan kirjattujen henkilötyövuosien vähenemisestä. Maksulliseen työtoimintaan kirjautui 136 henkilötyövuotta, mikä on 14 htv vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vankipalkat nostivat muita erilliskustannuksia edellisestä vuodesta noin 50 000 eurolla. Vankien avolaitospalkat nousivat noin 79 000 euroa ja toimintarahat ja käyttörahat laskivat noin 30 000 euroa.

Laitosmyymälöiden kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Muutos
	2008	2009	2010	2010/2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	4 387	4 200	3 981	-5 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0	16	18	8 %
Tuotot yhteensä	4 387	4 216	3 998	-5 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 237	4 111	3 879	-6 %
- henkilöstökustannukset	574	622	613	-1 %
- vuokrat	0	0	0	0 %
- palvelujen ostot	4	2	2	3 %
- muut erilliskustannukset	9	16	22	45 %
Erilliskustannukset yhteensä	4 824	4 751	4 517	-5 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-437	-534	-519	-3 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	75	78	79	1 %
- poistot	2	0	0	-100 %
- korot	0	0	0	0 %
- muut yhteiskustannukset	0	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	77	78	79	1 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 901	4 829	4 596	-5 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-514	-613	-598	-2 %
Kustannusvastaavuus-%	90 %	87 %	87 %	0 %

Laitosmyymälöiden tuotteiden maksullisuudesta on säädetty rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (953/2009) 10 §:ssä. Rikosseuraamusviraston ohjeen 25/011/2006 mukaan laitosmyymälässä tuotteet myydään vangille hankintahinnalla, johon sisältyvät ostohinta, rahtikulut ja muut vastaavat hankintakulut.

Kustannusvastaavuuslaskelmassa maksullisen toiminnan erilliskustannukset ilman henkilöstökustannuksia ovat 3,9 miljoonaa euroa, mikä alittaa maksullisen toiminnan tuotot 94 000 eurolla. Suljettujen vankiloiden keskimääräinen vankiluku aleni edellisestä vuodesta 216 vangilla, mikä näkyy laskelman tuloissa sekä erilliskustannuksissa. Laitosmyymälöiden käyttöjäämä parani 17 000 euroa. Paraneminen johtuu aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä henkilöstökustannusten laskusta.

Palvelussuhdeasuntojen kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2008	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	0	0	0	0 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1 889	1 859	1 693	-9 %
Tuotot yhteensä	1 889	1 859	1 694	-9 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	663	631	703	11 %
- henkilöstökustannukset	186	192	158	-17 %
- vuokrat	2 551	2 620	2 219	-15 %
- palvelujen ostot	61	127	134	5 %
- muut erilliskustannukset	141	137	178	31 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 602	3 706	3 393	-8 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-1 713	-1 847	-1 699	-8 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	189	186	169	-9 %
- poistot	1	1	0	-42 %
- korot	1	1	0	-60 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	191	187	170	-9 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 793	3 894	3 563	-8 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-1 904	-2 035	-1 869	-8 %
Käytetty eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	1 866	1 829	1 686	-8 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-38	-206	-183	-11 %
Käytettävissä eduskunnan päättämää vuokrien alentamistukea	2 000	2 000	2 000	

Palvelussuhdeasuntojen tulot laskivat 9 %:lla edelliseen vuoteen nähden. Vuokratuloja laski vuokra-asunnoista luopuminen sekä palvelussuhdeasuntojen pitäminen tyhjiillään remonttien ja henkilökunnan muuttojen vuoksi. Lämmitys, sähkö ja vesimaksujen nousu 89 000 eurolla nosti erilliskustannuksia 11 %:lla. Henkilöstökustannukset laskivat 17 %:lla, koska palvelussuhdeasuntojen hoitoon käytettiin edellistä vuotta vähemmän työaikaa. Muiden erilliskustannusten kasvu (31 %) johtui ympäristön hoito- ja ylläpitopalveluiden kasvusta noin 40 000 eurolla edelliseen vuoteen nähden. Käyttöjäämä laski 148 000 euroa ja alijäämä 165 000 euroa.

Ateriakorvausten kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2008	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	428	491	500	2 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot	1	6	6	0 %
Tuotot yhteensä	429	496	506	2 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	227	239	216	-10 %
- henkilöstökustannukset	231	236	227	-3 %
- vuokrat	0	0	0	
- palvelujen ostot	7	8	7	-6 %
- muut erilliskustannukset	4	7	10	48 %
Erilliskustannukset yhteensä	469	489	461	-6 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-40	7	44	548 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	29	29	28	-3 %
- toimitilat	52	56	53	-6 %
- poistot	6	5	4	-30 %
- korot	1	1	0	-70 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	88	91	84	-7 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	557	580	546	-6 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-128	-84	-40	-52 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	77 %	86 %	93 %	8 %

Kustannusvastaavuuslaskelma Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnan aterioista on laadittu Valtiokonttorin määräyksen mukaisella tavalla ja se osoittaa 40 000 euron alijäämää.

Valtiovarainministeriön henkilöstöruokailua koskevien periaatteiden mukaan valtiotyönantaja tukee henkilöstöruokailua vastaamalla kaikista tilakustannuksista, mihin lasketaan vuokra-, energia-, jätevesikulut sekä kalusto. Verohallinnon päätöksen vuodelta 2010 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista (1020/2009) 12 §:ssä määritellään aterian välittömiksi kustannuksiksi aterian valmistuksessa käytetyt raaka-aineet sekä aterian valmistus- ja tarjoilupalkat sosiaalikulunnaisina. Saman päätöksen 11 §:n mukaan ravintoedun arvona pidetään aterian välittömien kustannusten ja näiden kustannusten arvonalisäveron määrää. Ateriaa ei pidetä luontoisetuna, kun henkilöstöltä peritään aterian hintana vähintään tämä määrä.

Rikosseuraamusvirasto on määritellyt henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen mainitun verohallituksen päätöksen mukaisesti. Kustannusvastaavuuslaskelmassa on otettu huomioon seuraavat kustannuserät:

- aineet, tarvikkeet ja tavarat
- henkilöstökustannukset
- vankipalkat
- palvelujen ostot
- tukitoimintojen kustannukset

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö määrittelee vuosittain tilinpäätöstietojen perusteella henkilöstöltä perittävän ateriakorvauksen seuraavalle vuodelle.

Henkilöstöruokailun osuus kustannuksista oli yhteensä 479 000 euroa. Kustannukset alittivat aterioiden myynnistä saadut tuotot 27 000 eurolla.

RSKK:n amk- ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2008	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	225	151	150	0 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	225	151	150	0 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0 %
- henkilöstökustannukset	99	106	97	-9 %
- vuokrat	0	0	0	
- palvelujen ostot	1	2	0	-84 %
- muut erilliskustannukset	1	1	2	99 %
Erilliskustannukset yhteensä	101	109	99	-9 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	125	42	51	22 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	31	36	41	13 %
- poistot	1	1	1	-28 %
- korot	0	0	0	-75 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	31	37	42	12 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	132	146	141	-4 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	93	5	9	100 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	171 %	103 %	106 %	3 %

Huom. Laskelmassa vuoden 2008 tulot sisältävät 73 400 euroa vuodelle 2007 kuuluvia tuloja, minkä vuoksi vuoden 2008 tulot näyttävät todellista suuremmilta.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus (RSKK) ja Laurea ammattikorkeakoulu järjestävät yhteistyössä rikosseuraamusalan ammattikorkeakoulututkinto -koulutusohjelman. Laskelman tulot ovat pääasiassa RSKK:n ja Laurean välisestä laskutuksesta. Ammattikorkeakouluopetuksesta saatavat tulot perustuvat yhteistyösopimukseen, joten niiden tasossa ei ole vuosittaisia muutoksia. Vuoden 2010 henkilöstökustannusten lasku 9000 eurolla paransi kustannusvastaavuutta 3 %, vaikka tukitoimintojen kustannukset nousivat 5000 eurolla.

Terveydenhuoltoyksikön maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus 1 000 €	Toteuma 2009	Toteuma 2010	Muutos 2010/2009
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot			
- maksullisen toiminnan myyntituotot	121	149	23 %
- maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	121	149	23 %
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	4	24 %
- henkilöstökustannukset	14	60	319 %
- vuokrat	0	0	16 %
- palvelujen ostot	4	4	9 %
- muut erilliskustannukset	1	1	22 %
Erilliskustannukset yhteensä	23	70	207 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ	98	80	-19 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
- tukitoimintojen kustannukset	33	42	26 %
- poistot	0	0	0 %
- korot	0	0	0 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	33	42	26 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	56	111	100 %
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	65	38	-42 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	218 %	134 %	-83 %

Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön (RTHY) tulot koostuvat Psykiatrisen van-
kisairaalan tekemistä mielentilatutkimuksista sekä vaarallisuusarvioinneista. Mielentilatutki-
musten ja vaarallisuusarviointien tutkimusvuorokausia oli 57 vuorokautta enemmän kuin
edellisenä vuonna, mikä nosti tuloja 23 %. Henkilöstökustannusten kirjaamista tarkennettiin
vuodesta 2010 lukien, mikä näkyi kustannusten kasvuna yhteiskustannuksissa ja heikensi yli-
jäämää edelliseen vuoteen nähden. Käyttöjäämä laski 19 000 euroa edellisestä vuodesta
80 000 euroon. Ylijäämää jäi 38 000 euroa.

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kustannusvastaavuuslaskelmaa edellyttävää yhteisrahoitteista toimintaa ei varainhoitovuonna ollut.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden lukumäärälle ei ole asetettu tulostavoitteita koska Rikosseuraamuslaitos ei voi vaikuttaa täytäntöön pantaviksi tulevien seuraamusten määrään.

Suoritteiden määrät	2008 TP	2009 TP	2010 TA	2010 Tujo	2010 TP	Muutos, kpl 2009-2010
Täytäntöön pantavaksi tulleet yhdyskuntaseuraamukset	5194	4945	5200	5200	4568	-377
Vapaudesta vankilaan tulleet	7321	7059	6800	6800	6545	-514
Yhdyskuntaseuraamuksia suoritettavia keskimäärin	4715	4308	4750	4600	3970	-338
Seuraamukseen liittyvät asiantuntijalausunnot	8918	8082	ei määritetty	ei määritetty	7665	-417
Vankeja keskimäärin	3526	3492	3450	3450	3291	-201
vankeusvankeja	2845	2840	ei määritetty	2820	2635	-205
sakkovankeja	121	83	ei määritetty	70	57	-26
tutkintavankeja	560	569	ei määritetty	560	599	+30
Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen opiskelijamäärä	1198	1384	ei määritetty	ei määritetty	1460	+ 76
Terveydenhuoltoyksikön omien poliklinikoiden potilaskäynnit	185 358	155 176	ei määritetty	ei määritetty	171 066	+ 15 890
Hoitovuorokaudet Psykiatrisessa vankisairaalassa ja vankisairaalassa	27 243	24 244	ei määritetty	ei määritetty	26 470	+ 2 226

Vuodesta 2005 alkanut vankiluvun lasku jatkui ennakoitua nopeammin vuonna 2010. Vapaudesta vankilaan tulleita oli yli 500 vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Päivittäinen keskivankiluku painui alle 3300:n, joista keskimäärin reilu sata vankia oli valvotussa koevapaudessa. Merkille pantava trendi on tutkintavankien määrän jatkuva nousu, mikä on näkynyt tilanahautautena tutkintavankiloissa. Sakon muuntorangaistuksiin tehdyt lainsäädännölliset muutokset näkyivät sakkovankien määrässä täydessä laajuudessaan vasta kesäkuussa 2009. Vuoden 2009 keskivankilukua piti korkealla myös poliisin etsintäkuulutettuihin kohdistama tehoisku keväällä 2009, mikä lisäsi vapaudesta vankilaan tulleiden määrää noin 150:llä. Vankiluvun lasku näkyy tämän vuoksi suurempana vasta vuonna 2010.

Vankien päivittäisestä keskimäärästä 7,5 % oli naisia. Naisvankien suhteellinen osuus on ollut nousussa. Ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä nousi 6 %:lla edellisestä vuodesta (370:stä 394:ään) ollen 12 % kaikista vangeista. Vapautuneiden vankeusvankien keskimääräinen laitosaika (8,7 kk) ja tutkintavankeuden keskipituus (3,6 kk) pysyivät lähes ennallaan.

Yhdyskuntaseuraamuksia suorittavien päivittäinen keskimäärä oli 3970, joista naisia oli noin 9,7 %. Keskimäärä oli 338 pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Määrän lasku selittyi pääasiassa ehdonalaisessa vapaudessa olleiden valvottavien (-216) ja yhdyskuntapalvelua suorittaneiden (-130) vähenemisellä. Vuonna 2010 tuli täytäntöön pantavaksi 4568 yhdyskuntaseuraamusta, 377 vähemmän kuin edellisvuonna. Uusien ehdonalaisen päästettyjen valvottavien määrä väheni 3,5 prosenttia ja yhdyskuntapalveluun tulleiden määrä 8,7 prosenttia.

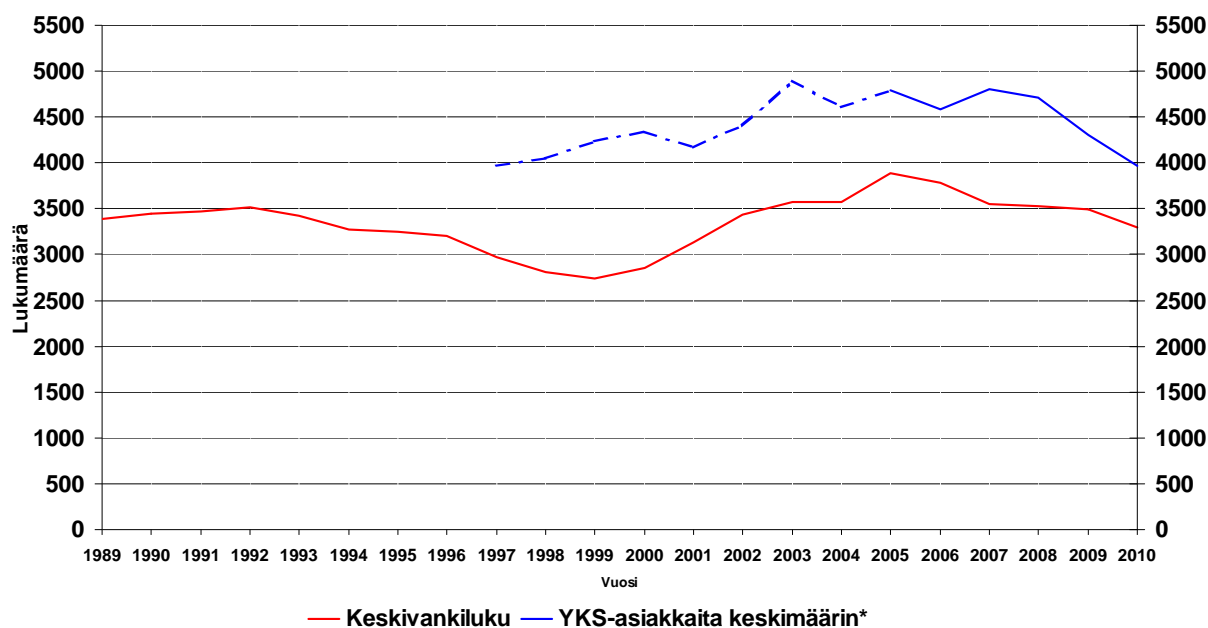
Ehdonalaisen vapautteen päästettyjen valvottavien määrän kehitykseen ovat vaikuttaneet odotetulla tavalla vuonna 2006 voimaan tulleet lakimuutokset. Jäännösrangaistuksen täytäntöönpanon muutos yhteisen ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemisessa on vaikuttanut uusia jäännösrangaistuksia lyhentävästi, mikä on puolestaan vähentänyt valvontaan asettamiskriteerin täyttävien vapautuvien määrää.

Yhdyskuntapalvelua suorittaneiden määrän lasku johtuu eniten yhdyskuntapalveluksi muuntokelpoisten vankeusrangaistusten (enintään 8 kk) vähenemisestä. Muuntokelpoisten varkausrikosten pitkäaikainen väheneminen katkesi vuonna 2009. Muuntokelpoisten rattijuopumusten väheneminen sen sijaan on jatkunut. Tilastokeskuksen vuoteen 2009 ulottuvien lukujen mukaan niitä oli vuonna 2009 3359, kun määrä oli aiemmin yli neljän tuhannen tasolla. Muuntokelpoisten rattijuopumustuomioiden vähenemiseen edelleen 2010 viittaa se, että poliisin tietoon tulleet törkeät rattijuopumukset vähenivät vuonna 2010 noin tuhannella 11246:een. Vuonna 2009 yhdyskuntapalveluksi muuntokelpoisia vankeusrangaistuksia oli kaikkiaan 7879 (8317).

Vuonna 2010 pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrä oli noin 5700, vähennystä edellisvuodesta yli 400. Muuntokelpoisten tuomioiden ja pyydettyjen soveltuvuusselvitysten määrän erotus osoittaa, että merkittävässä osassa tuomioistuinkäsittelyjä soveltuvuusselvitystä ei ole ollut käytettävissä.

Käsiteltäviksi tulleista soveltuvuusselvityspyynnöistä 22,2 (20,8) %:ssa arviota ei saatu tehdä. Tällaisten tapausten lukumäärä pysyi edellisen vuoden tasolla, vaikka lausuntopyyntöt vähenivät. Myönteisiä lausuntoja oli suhteellisesti hieman edellistä vuotta enemmän, mutta niiden lukumäärä väheni yli kolmella sadalla. Vuonna 2010 annetuista lausunnoista oli myönteisiä 83 % ja kielteisiä 17 %, suhde oli sama kuin edellisena vuonna.

Kuva 1. Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat keskimäärin vuosina 1989-2010

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Toiminnan laatua ja palvelukykyä koskevat tulostavoitteet saavutettiin vuonna 2010 lähes kokonaan. Rikosseuraamuslaitoksen strategian painopisteenä olevaa ”kohti avoimempaa täytäntöönpanoa” –tavoitetta seurattiin useilla mittareilla. Avolaitoksissa oli keskimäärin päivittäin 35 % rangaistusvangeista, mikä vastaa noin 29 %:a kaikista vangeista. Aikaisempaa useampi vanki vapautui avolaitoksen kautta. Avolaitossijoitusten onnistumisprosentti säilyi hyvänä (82 %). Avolaitossijoitusten onnistumisesta kertoo myös se, että luvatta poistumisia tapahtui vähemmän kuin edeltävänä vuonna (5,9 %). Myös suljettujen laitosten säilytysvarmuus säilyi hyvänä. Avolaitospaikat jakautuvat alueellisesti epätasa-arvoisesti, minkä vuoksi Etelä-Suomen rikosseuraamusalueelta voitiin sijoittaa vankeja myös Itä-Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen avolaitoksiin.

Asteittaista suunnitelmallista vapauttamista pyrittiin edistämään valvotun koevapauden käyttöä lisäämällä. Valvotun koevapauden määrällistä tavoitetta ei saavutettu, vaikka määrä kasvoi selvästi edelliseen vuoteen nähden. Kolmeen rikosseuraamusalueeseen siirtyminen muutti jonkin verran totuttuja koevapauskäytäntöjä. Koevapauden käytön lisäämiseksi erityistä huomiota kiinnitettiin alueellisen toimintamallin, yksiköiden yhteistyöprosessien ja työnjaon kehittämiseen sekä siihen, että koevapausasian esille ottaminen tapahtuu järjestelmällisesti. Valvotuista koevapauksista suoritettiin loppuun 83 %. Ensimmäinen vapauttamisyksikkö aloitti toimintansa Kuopiossa. Vapauttamisyksikkötoiminnan suunnittelu käynnistyi muilla rikosseuraamusalueilla.

Arviointikeskukset organisoitiin vuonna 2010 uudelleen siten, että niillä on useita toimipisteitä alueilla. Tuomioistuimia varten tehtävä lausuntotyö siirrettiin arviointikeskusten vastuulle 1.5.2010. Lausuntoja tehdään edelleen myös osassa yhdyskuntaseuraamustoimistoja. Rangaistusajan suunnitelma laadittiin 88 %:lle yhdyskuntaseuraamusasiakkaista. Toimeenpanosuunnitelman lisäksi 25 %:ssa yhdyskuntapalveluista tehtiin erityinen työskentelysuunnitelma. Näiden työskentelysuunnitelmien osuus kaikista pysyi edellisen vuoden tasolla, vaikka niiden määrä väheni yli sadalla. Rangaistusajan suunnitelma tehtiin entistä useammalle vuoden aikana aloittaneelle rangaistusvangille ja asetettu tavoite ylitettiin (75 %). Suunnitelmallista työtä tehtiin erityisesti vankeusvankien kanssa, joista 92 %:lle tehtiin rangaistusajan suunnitelma.

Rangaistusvankien toimintaan osallistumista kuvaava tavoite (61 %) ylittyi toteutuman ollessa 62 %. Kaikilla rikosseuraamusalueilla käynnistettiin hanke toimintojen kehittämiseksi. Ohjelmatoiminnan kehittämistä varten asetettiin ohjelmatoiminnan ohjausryhmä, jossa on kaikkien rikosseuraamusalueiden edustus.

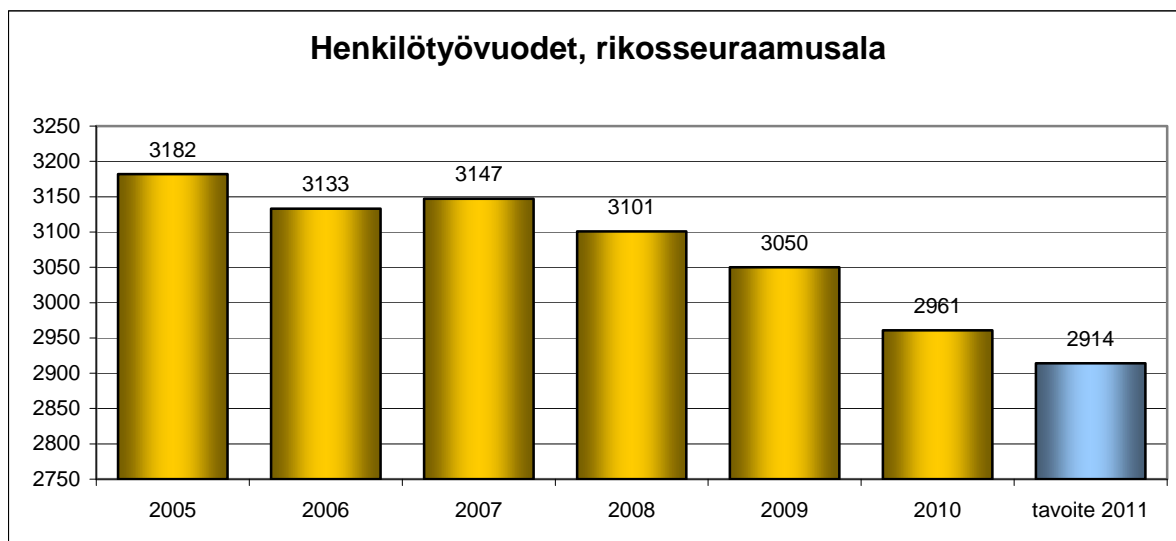
Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu -mittarit	Toteuma 2008	Toteuma 2009	TA 2010	Toteuma 2010	Muutos 2009/2010
Lähityön osuus työajankäytöstä (vankeusrangaistukset) %	80	85	ei TA -tavoitetta	84	- 1 % - yksikköä
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % aloittaneista rangaistusvangeista	67	71	70	75	+ 4 % - yksikköä
Rangaistusajan suunnitelmat tehty, % toimeenpanossa olleista yhdyskunta-seuraamuksista	85	84	90	88	+ 4 % - yksikköä
Vankien terveystarkastus tehty viimeistään 14 päivän kuluessa saapumisesta, % vangeista	ei tavoitteena	40	ei TA -tavoitetta	62	+ 22 % - yksikköä
Vangeista aktiivitoiminnoissa keskimäärin päivässä, %	59,4	60	60	62	+ 2 % - yksikköä
Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus rangaistusta suorittavien vankien työajankäytöstä, %	5,4	5,6	ei TA -tavoitetta	5,4	- 0,2 % - yksikköä
Työskentelyohjelmiin osallistuneet yhdyskuntaseuraamusasiakkaat	ei vertailutietoa	4,9	ei TA -tavoitetta	4,9	+ 0 % - yksikköä
Rangaistusvangeista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, %*	30	32	33	35	+ 3 % - yksikköä
Avolaitoksista vapautuneet vuoden aikana vapautuneista vankeusvangeista, %	34	34	ei määritelty	40	+ 6 % - yksikköä
Avolaitossijoitusten onnistuminen, %	82	81	ei TA -tavoitetta	82	+ 1 % - yksikköä
Rangaistusta suorittavista koevapaudessa, keskimäärin päivässä, henkilöä	50	85	150 (Tujo-tavoite 130)	102	+ 17
Valvotun koevapauden loppuun suorittaneet, % aloitetuista	91	85	85	83	- 2 % - yksikköä
Yhdyskuntapalvelun loppuun suorittaneet, % aloitetuista	83	82	85	83	+ 1 % - yksikköä
Laitosten säilytysvarmuus, %	99,3	99,2	99,3	99,3	+ 0,1 % - yksikköä
Poistumisluvalta määräaikana palaamatta jääneet / vuoden aikana vankilassa olleet, %	1,9	1,9	ei TA -tavoitetta	2,3	+ 0,4 % - yksikköä
Väkivaltarikkomuksista määrätyt seuraamukset vankeinhoitolaitoksessa 100 000 vankipäivää kohden enintään	12,8	9,5	ei TA -tavoitetta	12,2	+ 2,7 % - yksikköä

* Vastaa noin 29 %:a kaikista vangeista. Huom! tutkintavankia ei voi sijoittaa avolaitokseen.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstömäärä ja -rakenne

Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on vähentää 323 henkilötyövuotta vuosien 2005-2011 välisenä aikana. Henkilöstön määrä on vähentynyt tuottavuusohjelman mukaisesti. Tuottavuustoimenpiteillä on saavutettu myös taloudellista liikkumavaraa kehittämiseksi.

Vakinainen ja määräaikainen sekä kokoaikainen ja osa-aikainen henkilöstö on vähentynyt vuosina 2008-2010 samassa suhteessa. Viimeisen viiden vuoden aikana naisten osuus on kasvanut 38 %:sta 42 %:iin.

Henkilöstön lukumäärä	2008		2009		2010	
	lkm	osuus %	lkm	osuus %	lkm	osuus %
Mies	1881	59	1840	58	1775	58
Nainen	1322	41	1320	42	1280	42
		100		100		100
Vakinainen	2809	88	2709	86	2676	88
Määräaikainen	394	12	455	14	379	12
		100		100		100
Kokoaikainen	3132	98	3095	98	2984	98
Osa-aikainen	71	2	65	2	71	2
		100		100		100
Kokonaismäärä 31.12.	3203		3160		3055	

Henkilötyövuodet	2008	2009	2010
Keskushallinto	86	84	83
Etelä-Suomen rikosseuraamusalue	869	842	816
Länsi-Suomen rikosseuraamusalue	895	886	875
Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalue	1014	1001	953
Terveydenhuoltoyksikkö	190	190	193
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus	47	47	41
Yhteensä	3101	3050	2961

* Vuodet 2008-2009 eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoteen 2010 organisaatiomuutoksen vuoksi.

Vuonna 2010 oli vartiointi- ja valvontatehtävissä 48 %, hallintotehtävissä 12 % ja koulutus-, kuntoutus- ja sosiaalityössä 9 % henkilöstöstä. Vuodesta 2005 vartiointia ja valvontaa sekä kiinteistönhoitoa tekevien osuus on laskenut yhden prosenttiyksikön. Koulutusta, kuntoutusta ja sosiaalityötä tekevien osuus on samana aikana noussut kahdella prosenttiyksiköllä.

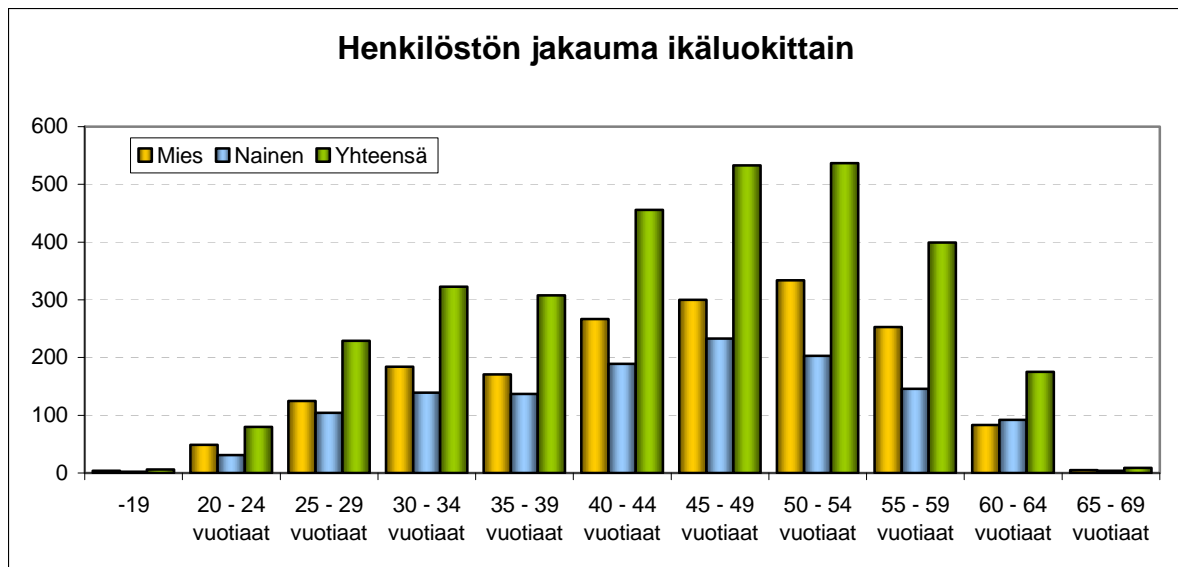
Henkilöstön lukumäärä tehtäväluokittain 31.12.2010	Mies/ Lkm	Mies/ %	Nainen/ Lkm	Nainen/ %	Lkm yht.	Lkm yht. %
Tehtäväluokka						
Hallinto	68	4	288	23	356	12
Vartiointi ja valvonta	1192	67	272	21	1464	48
Johto	65	4	38	3	103	3
Koulutus, kuntoutus, sosiaalityö	95	5	167	13	262	9
Terveydenhuolto	54	3	131	10	185	6
Taloushuolto	19	1	154	12	173	6
Työnjohto	190	11	31	2	221	7
Kiinteistönhoito	48	3	9	1	57	2
Yhdyskuntaseur. toimeenpano	44	2	190	15	234	8
Yhteensä	1775	100	1280	100	3055	100

Henkilöstön keski-ikä oli 44,6 vuotta. Keski-ikä on kahden vuoden aikana noussut 0,6 vuotta. Valtion henkilöstön keski-ikä vuonna 2009 oli 44,0 vuotta. (Vuonna 2010 valtion keskiarvo oli 45,1 vuotta, mutta luku ei ole yliopistojen laskennasta poistumisen vuoksi vertailukelpoinen.) Vuonna 2005 keski-ikä oli Rikosseuraamuslaitoksella 43,3 ja valtiolla 42,9. Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön keski-ikä on viime vuosina noussut hitaammin kuin valtion keskiarvo. Keskushallintoyksikössä ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa keski-ikä oli yli 50 vuotta.

Keski-ikä 31.12.2010	2008	2009	2010
Rikosseuraamuslaitos	44,0	44,2	44,6

Keski-ikä 31.12.2010	Mies	Nainen	Yhteensä	Henkilöitä
Keskushallintoyksikkö	49,3	51,9	50,8	84
Rikosseuraamusalueet	44,6	43,9	44,3	2733
Terveystenhoitoyksikkö	43,8	44,8	44,5	210
Koulutuskeskus	51,5	51,4	51,4	28
Yhteensä	44,7	44,4	44,6	3055

Miehiä ja naisia on eri ikäluokissa suurin piirtein samassa suhteessa. 50-60-vuotiaiden kohdalla miehiä on suhteellisesti enemmän kuin muissa ikäluokissa. Yli 60-vuotiaiden kohdalla naisten osuus on korkeampi.

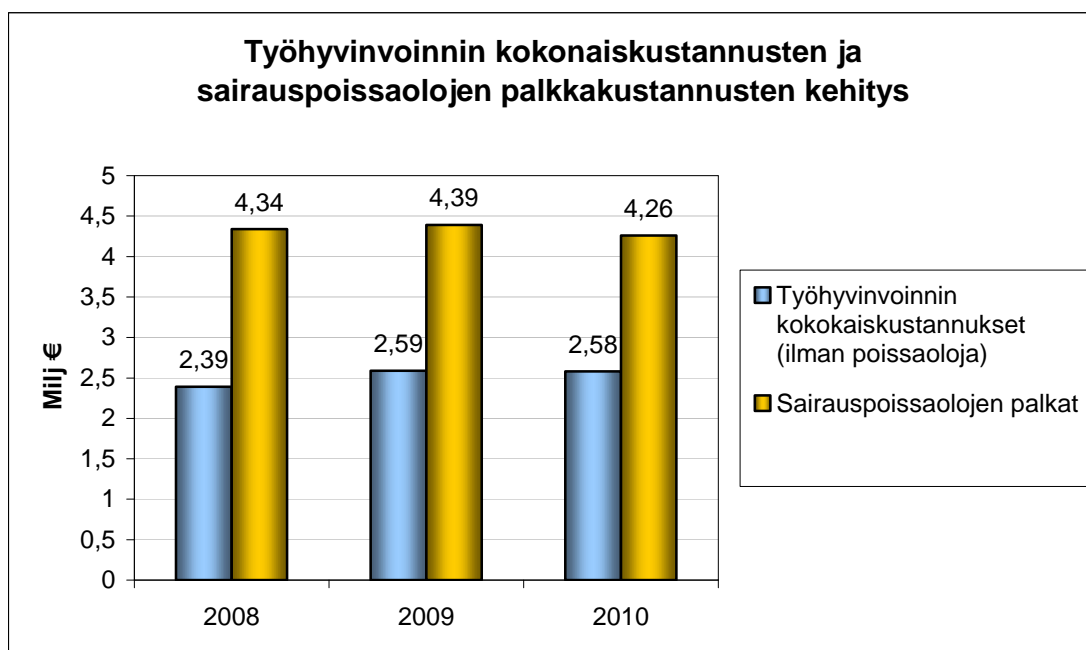

Työhyvinvointi

Sairauspoissaoloihin on kiinnitetty erityistä huomiota ja niiden kehitys on kääntynyt laskuun vuoden 2010 aikana. Sairauspoissaoloja koskevat käytännöt yhtenäistettiin ja kaikissa yksiköissä otettiin käyttöön samanlaiset ohjeet sairauspoissaoloja varten. Sairauspoissaolot ja niiden palkkakustannukset palasivat vuoden 2008 tasolle.

Sairauspoissaolot, rikosseuraamusala	2008	2009	2010
Työpäivää / htv	14,4	14,9	14,3
Sairauspoissaolojen palkkakustannukset % maksetusta palkasta	4,13	4,20	4,12

Työhyvinvoinnin kokonaiskustannukset (ilman poissaoloja) olivat 2 576 941 € (vuonna 2009 2 589 937 € ja 2008: 2 392 755).

Työhyvinvoinnin kokonaiskustannukset (ilman poissaoloja) vuonna 2010 olivat 61 % sairauspoissaolojen palkoista (vuonna 2008: 55 % ja 2009: 59 %). Työhyvinvointiin on lisätty resursseja vuodesta 2009 lukien, ja sairauspoissaolot ja niiden palkkakustannukset ovat kääntyneet laskuun. Työhyvinvointiin lisätty panostus voi olla yhteydessä sairauspoissaolojen vähenemiseen.

Loppuvuodesta 2009 alkanut VARPU-hanke (varhaisen puuttumisen hanke) toteutettiin pääosin vuoden 2010 aikana. Hanke jatkuu varhaisen puuttumisen käsikirjan viimeistelynä vuoden 2011 puolella. Tavoitteena on yhtenäistää varhaista puuttumista koskevat käytännöt, vahvistaa esimiesten kollegiaalista tukea ja antaa apua sairauspoissaolojen hallintaan.

Koko alan henkilöstön terveysprosentti on pysynyt 2008-2010 samana (31 %). Keskushallintoyksikössä terveysprosentti on noussut 37 %:sta 51 %:iin, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa 42 %:sta 46 %:iin ja rikosseuraamusalueilla laskenut 31 %:sta 30 %:iin.

VM Baron muuttuneet indeksit eivät täysin vastaa entisiä, joten vertailu on mahdollista vain tietyin varauksin. Vuoden 2010 työtyytyväisyysindeksi olisi entisen laskentaperusteen mukaan laskettuna arviolta 3,1. Uusien indeksien (Johtajuusindeksi, Osaamisen johtamisindeksi ja Työhyvinvointi-indeksi) tuloksia on mahdollisuus vertailla tulevilla vuosina.

VMBaro	2008	2009	2010
Työtyytyväisyysindeksi	3,15	3,23	3,1*
Johtajuusindeksi			3,0
Osaamisen johtamisindeksi			3,3
Työhyvinvointi-indeksi			3,5

* arvio

Uusi sopimus yhteistyötoiminnasta ja työsuojelusta tuli voimaan 2010. Sopimuksessa yhdistettiin työsuojelutoimikunnat ja yhteistyötoimikunnat.

Osaaminen ja aineeton pääoma

Henkilöstön koulutuspäivät ovat vuosina 2008-2010 lisääntyneet. Koulutustaso on pysynyt samana.

	2008	2009	2010
Henkilöstön koulutustasoindeksi	4,2	4,2	4,2
Henkilöstön koulutuspäivät/htv	2,9	3	3,3

Koulutuspäivien nousu edellisestä vuodesta selittyy pääosin esimiesten osallistumisella VARPU -koulutukseen.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja keskushallintoyksikön yhteistyönä aloitettiin vuoden 2010 aikana suunnitella uutta alalletulokoulutusta vastaamaan alan muuttuneita haasteita. Tavoitteena on luoda systemaattinen alalletulo- ja täydennyskoulutusjärjestelmä rikosseuraamusalan henkilöstölle. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen asemasta organisaatiossa tehdään päätös sen jälkeen, kun alalletulokoulutukseen liittyvät muut linjaukset on saatu tehtyä. Tämä selkiyttää myös koulutuskeskuksen ja keskushallintoyksikön työnjakoa henkilöstökoulutusten ja neuvottelupäivien järjestämisessä.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus käynnisti lähiesimiehille tarkoitetun koulutusohjelman ensimmäisen kokeilun kertomusvuoden aikana. Tavoitteena on pitemmällä aikavälillä kouluttaa kaikki rikosseuraamusalan lähiesimiehet.

Vuoden 2010 aikana henkilöstön vaihtuvuus lähti vuonna 2009 tapahtuneen notkahduksen jälkeen jälleen nousemaan. Vaihtuvuus oli vuonna 2009 normaalia vähäisempää organisaatio-uudistuksen sekä vuoden 2009 aikana aloitetun Konnunsuon vankilan toiminnan vähittäisen supistamisen ja Pelson vankilan toiminto- ja henkilöstörakenteen muuttamisen vuoksi.

	Alkaneet palvelujaksot			Päätyneet palvelujaksot			Keskim. henkilöstön lm.			Vaihtuvuus %		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Vakinaiset	38	15	21	176	134	141	2801	2756	2676	7,7	5,4	6,1
Määräaikaiset	679	691	616	609	639	582	522	503	483			
Yhteensä	717	706	637	785	773	723	3323	3259	3159			

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden määrä on ollut laskeva: vuonna 2007 siirtyi 26 henkilöä, vuonna 2008 19 henkilöä, vuonna 2009 13 henkilöä ja vuonna 2010 13 henkilöä työkyvyttömyyseläkkeelle.

Ylitöitä maksettiin 11,7 % vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Maksetut ylityötunnit ja kustannukset

(tunnit, jotka on maksettu työaikapankista pois)

	2008		2009		2010		Muutos 2009- 2010, €
	Tunnit	€	Tunnit	€	Tunnit	€	
Lisätyöt	21 806	284 792	27 767	369 425	25 809	371 745	2 320
Ylityöt	64 565	1 373 933	73 467	1 672 098	63 077	1 429 433	-242 665
Muut lisät	3 379	46 963	653	2 210	685	2 782	572
Yhteensä	89 750	1 704 788	101 887	2 043 732	89 571	1 803 960	-239 772

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Rangaistusten täytäntöönpanon määrärahat on budjetoitu oikeusministeriön pääluokan 25 lukuun 40. Momentin perusteluja täydennettiin vuoden 2010 neljännessä lisätalousarviossa siten, että määrärahaa saa käyttää myös Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen toimintamenojen maksamiseen. Vertailtavuuden vuoksi analyysissä on edellisen vuoden luvut esitetty suluissa.

Rikosseuraamuslaitoksen kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja yhteensä 249,3 miljoonaa euroa, mikä on 7,8 miljoonaa euroa ja 3,2 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Talousarviossa myönnettiin määrärahoja 243,2 miljoonaa euroa (vähennettyinä virkasiirroilla, jotka johtuivat Konnunsuon ja Pelson vankiloiden toiminnan supistamisesta, yhteensä 0,2 miljoonaa euroa). Myönnettyistä määrärahoista 1,1 miljoonaa myönnettiin lisätalousarviolla. Edelliseltä vuodelta siirtyi 6,1 miljoonaa euroa. Varsinaisessa talousarviossa myönnettiin toimintameno määrärahaa 218,8 miljoonaa euroa ja avolaitostöihin 6,0 miljoonaa euroa.

Käytettävissä olevista määrärahoista toimintamenoihin myönnettyjä määrärahoja (vähennettynä virkasiirroilla) oli käytettävissä yhteensä 225,5 miljoonaa euroa (218,1 milj. euroa) eli 3,3 % enemmän kuin edellisellä vuonna, ja avolaitostöihin myönnettyjä määrärahoja 6,3 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa).

Kirjanpitoyksikön käytössä oli muiden pääluokkien määrärahoja yhteensä 0,6 miljoonaa euroa, mistä tilivirastojen välisestä yhteistoiminnasta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta aiheutuneita kuluja laskutettiin määrärahan myöntäneiltä virastoilta yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (talousarviokirjanpidon tili 630). Muihin pääluokkien määrärahoihin sisältyy työllistämismäärärahaa, jolla työllistettiin 9,4 henkilötyövuoden edestä.

Rikosseuraamuslaitoksen toiminta on kokonaisuudessaan nettobudjetoitu. Nettobudjetoidulle toimintamomentille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 14,8 miljoonaa euroa, mistä maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,3 miljoonaa euroa, vuokrat ja käyttökorkvaukset 1,8 miljoonaa euroa, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot 1,0 miljoonaa euroa ja muut tuotot yhteensä 1,7 miljoonaa euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Menoarviot ja siirretyt määrärahat

Rikosseuraamuslaitos käytti rangaistusten täytäntöönpanon määrärahoja (pääluokka 25) 239,1 miljoonaa euroa (235,4 milj. euroa), mikä on 1,6 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Määrärahoista toimintameno määrärahaa käytettiin 216,6 miljoonaa euroa, mikä oli 2 % enemmän kuin edellisellä vuonna (212,3 milj. euroa).

Avolaitostöihin myönnettyä määrärahaa käytettiin 5,0 miljoonaa euroa, mikä on 1,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna (6,1 milj. euroa). Avolaitosmäärärahaa siirtyi 1,3 miljoonaa euroa vuodelle 2011. Huomattava osa avolaitosrahoituksesta käytettiin kansallisuuden peruskorjauksiin. Merkittävimmät avolaitostyökohteet perustuivat yhteistyöso-

pimuksiin metsähallituksen, Finavian, museoviraston, Hämeenlinnan ja Helsingin kaupungin sekä Suomenlinnan hoitokunnan kanssa. Määrärahan käyttö vuonna 2010 jäi ennakoitua pienemmäksi. Suomenlinnan rakennushanke eteni hitaammin, minkä vuoksi Suomenlinnalle on myönnetty hankkeen jatkamiseksi ns. korvamerkittyä avolaitosmäärärahaa edelleen vuodelle 2011. Haminan vankilassa tehtiin vuoden 2010 aikana oikaisukirjaus, jolla korjattiin avolaitostyömäärärahoista maksettuja menoja toimintamomentilta maksettavaksi tilintarkastajan tekemien havaintojen perusteella.

Muiden pääluokkien määrärahoja käytettiin yhteensä 0,5 miljoonaa euroa (0,5 milj. euroa), mihin sisältyy valtionhallinnolle tarkoitettuja työllistämistukimäärärahoja 0,2 milj. euroa. Tilivirastojen väliseen yhteistoimintaan liittyviä menoja kirjattiin talousarviokirjanpidon tilille 630 yhteensä 0,2 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa). Yhteistyö liittyi pääosin Kaiku -hankkeen toteuttamiseen, työhyvinvoinnin edistämiseen, johtamistaitojen kehittämiseen sekä tutkimustyöhön yliopistojen ja Opetushallituksen kanssa.

Menoarviotileille ja siirrettyjen määrärahojen tileille kirjatut menot (netto) olivat yhteensä 239,5 miljoonaa euroa (235,8 milj. euroa), mikä on 1,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2011 siirrettiin pääluokan 25 määrärahoja 10,2 miljoonaa euroa (6,1 milj. euroa), mikä on 4,1 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Toimintamäärärahaa jäi 8,9 miljoonaa euroa (3,9 %) vuodelle 2011. Siirtyvän erän suuruuteen vaikuttivat sekä Konnunsuon vankilan toiminnan supistaminen että Kuopion ja Mikkelin vankiloiden uudisrakennusten käyttöönoton siirtyminen, minkä vuoksi ennakoitua vuokrankorotukset eivät täysimääräisesti kohdistuneet vuodelle 2010. Sähköisen pantavalvonnan ostopalveluita varten tehty määrärahavaraus ei toteutunut vuoden 2010 aikana valvontarangaistuslain ennakoitua hitaamman eduskuntakäsittelyn vuoksi. Oikeushallinnon tietohallintomenobudjetti ei myöskään kokonaisuutena toteutunut, kun osa kehittämishankkeista siirtyi seuraavalle vuodelle.

Tuloarviotilit

Koska rikosseuraamusalan toiminta on kokonaan nettoutettu 2009 lähtien, tuloarviotilille 12.25.40 ei kertynyt tuloja.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kirjanpitoyksikön tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Kulut olivat kertomusvuonna 239,6 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä kasvoi edellisestä vuodesta 0,7 %. Toiminnan tuotoilla katettiin 6,2 % toiminnan kuluista.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 14,9 miljoonaa euroa (15,7 milj.), jotka ovat 0,8 miljoonaa euroa, 5,1 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tuottoja kertyi kuitenkin 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin oli ennakoitu. Tuottoihin sisältyi maksullisen toiminnan tuottoja 10,3 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 10,8 milj. euroa), vuokria ja käyttökorvauksia 1,8 miljoonaa euroa (1,9 milj. euroa) ja muita toiminnan tuottoja 2,8 miljoonaa euroa (3,0 milj. euroa).

Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 0,4 miljoonaa euroa. Muut toiminnan tuotot vähenivät 0,3 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden. Konnunsuon vankilan maataloustoiminnan supistamisen vuoksi EU-tukina saatujen tuottojen määrä aleni Itä-Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueella. Toisaalta Konnunsuon vankilan kertaluonteisista käyttöomaisuuden

myynneistä saatiin muita toiminnan tuottoja. Vuoden aikana luovuttiin joistakin palvelussuhdeasunnoista, jotka vaikuttivat tuottoihin alentavasti. Suljettujen laitosten vankimäärän väheneminen vaikutti kanttiinituottoihin laskevasti.

Työtoiminnan ulkoiset tuotot laskivat 0,7 miljoonaa euroa. Itä-Pohjois-Suomen työtoiminnan tuloihin vaikutti sekä Konnunsuon vankilan toiminnan supistaminen että Kuopion ja Mikkelin vankiloiden rakennushankkeet, joiden vuoksi työtoimintaa oli vähemmän. Kun muilla rikosseuraamusalueilla työtoiminnan myynti väheni, Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella työtoiminta elpyi vuoden 2009 taantumasta. Tämä näkyi erityisesti yksiköiden pakkaustyön lisääntymisenä vuoteen 2009 verrattuna. Elpymisestä ja kertaluontoisesta käyttöomaisuusmyynnistä huolimatta toiminnan tuotot koko rikosseuraamusalalla alentuivat 0,8 miljoonaa euroa verrattuna viime vuoteen.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 238,9 milj. euroa, jotka ovat 0,2 milj. euroa, 4,4 % suuremmat kuin edellisenä vuonna. Etenkin henkilöstö- ja kiinteistöjen vuokratulot nousivat vuoden aikana. Henkilöstökulut muodostivat toiminnan kuluista 60 %, vuokrat 16 %, aineiden ja tarvikkeiden ostot 11 %, palvelujen ostot 10 %, poistot 2 % ja muut kulut 1 %. Kulurakenteessa ei tapahtunut muutoksia.

Henkilöstökulut, joita oli yhteensä 142,2 milj. euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa, 0,2 %, mikä on vähemmän kuin palkkojen sopimustarkistusten vaikutus. Henkilöstökulujen kasvua hillitsi tuottavuusohjelman toteuttaminen. Henkilöstökuluihin sisältyy vankipalkkoja, vankien toiminta- ja käyttörahoja sivukuluineen 6,3 miljoonaa euroa. Vankimäärän aleneminen ja peruskorjaushankkeet, joiden aikana työtoimintaa ei täydessä laajuudessaan järjestetty, vähensivät vankipalkkojen ja toiminta- ja käyttörahojen kuluja.

Lomapalkkavelan muutoksena henkilöstökuluihin kirjattiin yhteensä 1,2 miljoonaa euroa, mikä on 1,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Oikaisuerinä henkilöstömenoihin on kirjattu sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisina palautuksina yhteensä 2,0 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä varainhoitovuotena.

Vuokratulot, joita oli yhteensä 38,6 milj. euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 1,0 miljoonaa euroa, yhteensä 2,6 %. Vuokratuluista 33,8 miljoonaa euroa oli toimitilojen vuokria (joista 31,9 milj. euroa Senaatti -kiinteistöille maksettuja vuokria), 2,2 miljoonaa euroa asuntojen vuokria (lähes kaikki maksettu Senaatti -kiinteistöille), 1,5 miljoonaa euroa maanvuokria, 0,8 miljoonaa euroa koneiden ja laitteiden sekä kuljetusvälineiden vuokria ja muita vuokria 0,3 miljoonaa euroa.

Vuokratulujen nousu johtui toimitilavuokrien kasvusta. Vuokratulujen nousu aiheutui Kuopion vankilan uudisrakennuksen käyttöönotosta, tehdyistä pienehköistä investointihankkeista ja elvytysrahoituksella toteutetuista investointi- ja kunnossapitotoimista sekä eräiden vankiloiden siirtymisestä kokonaisvuokramallikokeiluun. Organisaatiouudistuksen vuoksi Etelä- ja Länsi-Suomen aluekeskuksille tuli siirtymäkauden aikana vuokratustannuksia sekä uusista että vanhoista toimitiloista. Kiinteistövuokrien nousua hillitsi elinkustannusindeksin alentumisesta johtuvat vuokranalennukset. Lisäksi vuokratustannusten ennakoitua pienempään nousuun vaikutti joidenkin investointihankkeiden (mm. Kuopion ja Mikkelin rakennushankkeet) valmistumisen lykkäytyminen suunnitellusta.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot, joita oli yhteensä 25,4 milj. euroa vähenivät miljoonalla eurolla, yhteensä 3,8 % edellisestä vuodesta. Ryhmään kuuluvat arvoltaan vähäiset koneet, kalusteet ja laitteet, toimistotarvikkeet, kirjat, lehdet ja muut painotuotteet, elintarvikkeet, vaatteisto, puhdistusaineet ja –tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet, lämmitys, sähkö, vesi, rakennusmateriaali ja muut aineet, tarvikkeet ja tavarat. Kaikki ryhmään kuuluvat kulut vähenivät, pois lukien lämmitys- ja sähköenergian ostot, jotka nousivat 0,4 miljoonaa euroa tai 7,1 % edellisestä vuodesta kaukolämmön ja sähkön hintojen nousun sekä edellisiä vuosia huomattavasti kylmemmän alkua- ja loppuvuoden vuoksi. Lämmitys- ja sähköenergian ostoja tehtiin yhteensä 6,7 miljoonalla eurolla. Elintarvikkeiden ostot vähenivät 0,4 milj. euroa tai 10,4 % edellistä vuotta vähemmän vankimäärän vähentymisen vuoksi. Lääkkeiden ostokuluja saatiin vähennettyä 0,3 miljoonalla eurolla, yhteensä 20,6 %, hankintoja kilpailuttamalla, varastoja vähentämällä sekä antamalla aiheeseen liittyvää henkilöstökoulutusta. Työtoiminnan raaka-ainehankinnat vähentyivät vähentyneen valmistuksen / myynnin myötä 0,3 milj. eurolla, yhteensä 9,1 %. Muut tähän ryhmään kuuluvien aineiden ja tarvikkeiden ostot vähenivät 0,2 miljoonaa euroa.

Palvelujen ostot, joita oli yhteensä 23,2 milj. euroa kasvoivat 0,1 miljoonalla eurolla tai 0,4 % edellisestä vuodesta. Palvelujen ostoihin sisältyy toimistopalveluja, korjaus- ja kunnossapitopalveluja, puhtaanapito- ja pesulapalveluja, henkilöstöpalveluja, rakentamispalveluita ja erilaisia muita palveluja. Toimistopalveluihin sisältyi talous- ja henkilöstöpalveluiden ostoja Palkeilta 2,7 miljoonalla eurolla sekä oikeushallinnon palvelukeskuksen (OTTK) oman työn osuuden 0,5 miljoonaa euroa. Edelliseltä vuodelta saatiin molemmista palvelumaksuista palautusta 0,3 miljoonan euron edestä. Muihin palveluihin sisältyvissä vankien terveyspalveluisa saatiin 0,3 milj. euroa säästöä edelliseen vuoteen nähden tehostamalla oman terveydenhuoltoyksikön toimintaa siten, että ulkopuolisten sairaalahoitopäivien määrä väheni. Palveluiden ostot vähenivät tai pysyivät muiden kuin puhtaanapitopalveluiden osalta lähes samalla tasolla kuin viime vuonna. Puhtaanapitopalveluihin sisältyvät ympäristöpalvelut nousivat 0,9 milj. euroa viime vuoteen verrattuna, koska Länsi-Suomen rikosseuraamusalue on tehnyt Senaatti - kiinteistöjen kanssa hoitosopimuksen, joka lisäsi Kylmäkosken ympäristöhoitomaksuja 0,5 milj. euroa ja Turun vankilan 0,4 milj. euroa viime vuonna.

Muut kulut, joita oli yhteensä 2,4 milj. euroa, vähenivät 0,1 milj. euroa edellisestä vuodesta. Muihin kuluihin sisältyvät henkilöstön matkakulut pysyivät edellisen vuoden tasolla ollen 1,7 miljoonaa euroa. Valtion matkastrategian mukaan matkustamisesta aiheutuvia kustannuksia tulee vähentää vähintään 4 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2011 mennessä. Rikosseuraamuslaitoksen matkustuspalveluiden käyttö on vuodesta 2007 vähentynyt 12,5 %:lla pääasiassa videoneuvottelulaitteiden lisääntyneen käytön ansiosta.

Valmistus omaan käyttöön, yhteensä 2,5 milj. euroa, väheni edellisestä 0,3 miljoonaa euroa, eli 9,1 %. Avolaitostöiden osuus erästä on 2,4 miljoonaa euroa, kun vastaava erä edellisenä vuonna oli 2,6 miljoonaa euroa.

Poistojen määrä, yhteensä 3,6 milj. euroa, väheni edellisestä vuodesta 0,6 miljoonaa euroa, yhteensä 14,1 %. Suunnitelmasta poikkeavia poistoja tehtiin yhteensä 1,1 milj. euroa. Suunnitelmasta poikkeaviin poistoihin kirjattiin valtionhallinnon ulkopuolisille tehdyt avolaitostyöt, yhteensä 0,4 miljoonaa euroa.

Sisäisiä kuluja (yhteistoiminnan kustannusten korvauksia valtion virastoille ja laitoksille) oli yhteensä 5,5 milj. euroa (5,2), mikä suurimmaksi osaksi sisälsi Oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselle (OTTK) sopimuksen mukaan maksettuja tietohallintopalveluja. Sisäisiin kului-

hin sisältyy itse valmistettujen järjestelmien (Vati ja Vanki Prima) hankintamenoja yhteensä 0,2 milj. euroa, mistä aktivointikirjaus on tehty oikeusministeriön kirjanpitoyksikön kirjanpitoon ja siirretty hallinnan siirtona edelleen Rikosseuraamuslaitoksen taseeseen. Sisäiset kulut nousivat yhteensä 0,3 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Sisäisten kulujen nousu oli maltillista johtuen siitä että osa 2009 toteutettavista ICT- kehittämishankkeista siirtyi vuodelle 2011. ICT -vakiopalveluiden ostoja lisäsivät verkotetut palvelu- sekä työasema- että oheislaittehankinnat ja ICT- ylläpitomenolisäyksiä videoympäristön sekä vankitietojärjestelmän ylläpidosta.

1.6.4 Tase

Kirjanpitoyksikön tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteita noudattaen. Taseen loppusumma väheni edellisestä varainhoitovuodesta 2,3 miljoonaa euroa eli 18,6 %.

Vastaavaa

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo, yhteensä 5,0 milj. euroa väheni 1,7 miljoonaa euroa eli 25,4 %. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 0,9 miljoonaa euroa pääosin poistojen takia. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo väheni 0,8 miljoonaa euroa pääosin poistojen takia kun korvaavia investointeja ei tehty samassa suhteessa. Aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvat keskeneräiset hankinnat sisältävät pääosin Itä-Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueen omaan käyttöön valmistuksessa olevat pienlinja-autot. Kokonaisinvestoinnit olivat kertomusvuonna yhteensä 0,9 miljoonaa euroa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden kirjanpitoarvo, yhteensä 5,3 milj. euroa, kasvoi varainhoitovuonna 0,1 miljoonaa euroa eli 0,3 %, mikä johtuu lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvien myynti- ja siirtosaamisten lisääntymisestä ja vaihto-omaisuuden vähenemisestä. Vaihto-omaisuuden tasearvo oli 4,1 miljoonaa euroa ja se väheni edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä 6,3 %. Vähentyneen työtoiminnan myynnin takia vaihto-omaisuus väheni, koska raaka-ainehankintoja ei toteutettu. Lyhytaikaiset saamiset lisääntyivät edellisestä vuodesta 0,3 miljoonaa euroa, yhteensä 49,1 %, koska joulukuun lopulla tehtiin muutama suuri myyntilasku, joiden eräpäivä oli tammikuussa 2011. Virastojen ja laitosten kassoissa olevat rahavarat eivät lisääntyneet vuoden aikana.

Vastattavaa

Oma pääoma, yhteensä 28,3 milj. euroa, vähentyi edellisestä varainhoitovuodesta 8,2 miljoonaa euroa ja 40,8 % pääosin koska kauden kulujäämä kasvoi. Pääoman siirrot lisäsivät omaa pääomaa 231,4 miljoonalla eurolla ja tilikauden kulujäämä vähensi sitä 239,6 miljoonalla eurolla. Pääoman siirrot – erä sisältää tiliviraston maksuliikemenotilille valtion yleiseltä maksuliikemenotililtä siirretyt katteet, yhteensä 247,7 milj. euroa, vähennettynä tiliviraston maksuliiketulotililtä valtion yleiselle maksuliiketulotilille tehdyillä tyhjennyksillä, yhteensä 14,5 milj. euroa sekä tilivirastojen välisillä hallinnan siirroilla, yhteensä 1,8 milj. euroa.

Vieras pääoma, yhteensä 38,6 milj. euroa, on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma lisääntyi 5,8 miljoonaa euroa eli 17,9 %, mikä johtuu ensi sijassa ostovelkojen, lomapalkkavelan ja muiden siirtovelkojen lisääntymisestä. Tilivirastojen välisiin tilityksiin sisältyvät palkkauksista suoritettavat ennakonpidätykset ja työnantajan sosiaaliturvamaksut sekä

tapaturmamaksut, joiden tilityspäivä oli tammikuussa 2011. Edelleen tilitettävät erät ovat työnantajan eläkemaksuja, työntekijän eläkemaksuja ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kirjauskäytännön muutoksesta johtuen muihin siirtovelkoihin sisältyy tammikuussa 2011 maksettavia henkilökunta – ja vankipalkkoja, jotka edellisenä vuotena kirjattiin edelleen tilitettäviin eriin. Lomapalkkavelkaa oli 20,9 miljoonan euron edestä ja se kasvoi edellisestä vuodesta 1,2 miljoonaa euroa. Muut siirtovelkaan sisältyvät kulut pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuma

Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa on arvioitu käyttämällä oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikön laatimaa arviointikehikkoa (COSO-ERM). Arviointi on suoritettu toimintayksiköissä rikosseuraamusalueilla, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikössä, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa ja Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikössä yhdessä Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyillä on varmistettu, että Rikosseuraamuslaitoksen

- toiminta on tuloksellista sekä lakien ja sisäisten sääntöjen mukaista
- hallinnassa olevat varat ja omaisuus on turvattu
- johtamista ja ulkoista ohjausta varten tuotettu tieto on oikeaa ja riittävää

Vuonna 2010 tehdyn arvioinnin perusteella on sisäisen valvonnan menettelyissä 2010 käynnistetty seuraavat kehittämistoimenpiteet:

Organisaatiomuutoksen jälkeen työjärjestykset, taloussääntö ja materiaalihjesääntö ja suurin osa muista sisäisistä ohjeista on päivitetty. Johtoryhmätyöskentelyn valmennus on järjestetty. Rikosseuraamuslaitoksen strategia laadittiin vuoden 2010 aikana.

Asiakastietojärjestelmät korvaavan järjestelmän hankintaa on käsitelty selvitysryhmässä ja selvitystä jatketaan. Tiedonhallinnan jatkuvuuden varmistamiseksi on selvitetty tietojärjestelmien tietoturvasot.

Organisaatorakenteiden kehittämällä on pystytty parantamaan määrärahojen riittävyyttä.

Keskeiset sisäisen valvonnan kehittämiskohteet vuonna 2011 ovat:

- 1) Hankehallinnan kehittäminen järjestelmälliseksi. Sisältää hankkeiden priorisoinnin ja aikataulutuksen sekä resursoinnin varmistamisen.
- 2) Henkilöstön riittävyyden ja oikean kohdistamisen varmistaminen. Käsittää organisaation rakenteiden ja johtosuhteiden jatkuvaa kehittämistä ja tehtävien keskittämistä taroituksenmukaiselle organisaatiotasolle.
- 3) Hankintatoimen kehittäminen ja Tilha-järjestelmän käyttöönotto.

1.8 Arviointien tulokset

Vuoden 2009 tilinpäätöksessä mainittujen arviointien perusteella on tehty seuraavat toimenpiteet:

Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö otti vankilatarkastusten yhdeksi painopistealueeksi materiaalihallinnon, millä pyritään tehostamaan varastojen seuranta vankiloissa. Yksiköiden johdon taloustietämystä on parannettu johdon koulutuksessa. Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen talousjohtaja tuki talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien parantamista Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikössä.

Turun vankilaan tehtiin seurantatarkastus ja todettiin, että toimintoja on lisätty. Edelleen kehoitettiin tehostamaan eräiden tilojen käyttöä.

Toimintolaskentajärjestelmä Tarmon käytön tehostamista varten perustettiin työryhmä, joka on järjestänyt Tarmon käyttökoulutusta, parantanut raportointia ja kehittänyt sisäistä laskentaa.

Ulkopuolisten organisaatioiden tekemät tarkastukset

Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö on vuoden 2010 alusta lukien uudistanut toimintaansa siten, että se ei enää tarkasta Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa, vaan laitoksen toiminnan tarkastuksesta vastaa Rikosseuraamuslaitoksen sisäinen tarkastus.

VTV

Valtiontalouden tarkastusvirasto on vuonna 2010 tehnyt kirjanpidon, tilinpäätöslaskelmien ja toimintakertomuksen tarkastuksen vuodelta 2009. Tarkastuskertomuksessa suositellaan, että taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnuslukuja esitettäisiin myös Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen ja Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikön osalta. Muilta osin tilinpäätös ja toimintakertomus vastaavat säännöksiä ja esitetyt tiedot ovat riittävät.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut vuonna 2010 avolaitospalkkojen laskenta- ja maksuprosessin asianmukaisuutta ja maksujen oikeellisuutta. Tarkastuksen perustella Rikosseuraamuslaitoksessa selvitetään sitä, voitaisiinko avolaitoksissa vankipalkat maksaa suoraan vangin omalle pankkitilille.

EOA

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen kansliasta on saatu raportti kahdesta vankilatarkastuksesta, jotka on suoritettu vuonna 2010. Näiden lisäksi vuonna 2010 on saatu raportit neljästä vankilatarkastuksesta, jotka on suoritettu vuoden 2009 puolella.

Vuoden 2010 tarkastuksista Vaasan vankilaan tehty tarkastus oli ennalta ilmoittamaton samoin kuin vuoden 2009 tarkastuksista Jokelan vankilan tarkastus. Eduskunnan oikeusasiamies toimii YK:n kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen mukaisena kansallisena valvontaelimenä. Tähän toimintaan liittyy sekä ennalta ilmoittamattomia että ilmoitettuja tarkastuskäyntejä vankiloihin.

Eduskunnan oikeusasiamiehen tarkastusten painopistealueena vuonna 2010 oli vankien kielelliset oikeudet. Tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota siihen, että vankiloissa tulisi vähintään järjestyssääntö, tulo-opas ja vankien käyttämät lomakkeet olla saatavilla myös ruotsin kielellä. Ruotsinkielisillä vangeilla tulee olla mahdollisuus saada heitä koskevat asiakirjat ruotsiksi.

Tiloja koskevana havaintona eduskunnan oikeusasiamies kiinnitti huomiota siihen, että ylisatustilanteissa on majoitettu kaksi vankia selliin, joka ei mitoitukseltaan täytä yhden hengen sellin vähimmäisvaatimuksia. Samoin kiinnitettiin huomiota tapaamistilojen suojalasiensa korkeuteen sekä erään vankilan suihkujen painonappien sijoitukseen kattoon.

Samoin tuotiin esiin, että tutkintavankeja ja vankeusvankeja on majoitettu samalle osastolle, jopa samaan selliin.

Rikosseuraamuslaitoksen sisäisen tarkastuksen tekemät tarkastukset

Rikosseuraamuslaitoksen sisäinen tarkastus teki tarkastuksen neljässä vankilassa: Jokelan, Pelson, Naarajärven ja Hämeenlinnan vankiloissa. Vankilatarkastuksissa painopisteinä vuonna 2010 olivat:

- vapauttamisen valmistelu
- vangin saapumisvaiheeseen liittyvä sosiaalityö
- ohjelmatyö: käytössä olevat ohjelmat, resursointi, käytännön järjestelyt
- päihdetestaus
- valvontalaitteiden käyttö
- vankien yhteydet vankilan ulkopuolelle: kirjeet, tapaamiset
- vankien kurinpitoprosessi
- työaikajohtaminen
- materiaalihallinto

Tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota siihen, että valvotun koevapauden käyttöä tulisi lisätä ja vankien vapauttamisvaiheeseen liittyvää vastuunjakoja vankilassa selkiinnyttää. Ohjelmatyön osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että vankiloissa tulisi käyttää uusintarikollisuuden estämiseksi akkreditoituja ohjelmia ja muun ohjelmatoiminnan laadun varmentamiseksi ohjelmat tulee käsitellä ohjelmatyön ohjausryhmässä.

Vankien kohtelun osalta esille nousi henkilöntarkastusten tekemisessä noudatettavat käytännöt.

Kaikissa vankiloissa materiaalihallinnon hoitamisessa sisäinen valvonta ei toimi vaaditulla tasolla. Vankiloista on vähennetty hallintotehtävissä toimivia henkilöitä ja materiaalihallinnon vastuukysymyksiä ei ole selkeästi määritelty uudessa organisaatiossa.

Vankien toiminta-aikojen kirjaamista vankitietojärjestelmään selvitettiin erillisessä kaikkia vankiloita koskevassa tarkastuksessa. Kiinnitettiin huomiota siihen, että kaikissa vankiloissa vangeille ei pystytä tarjoamaan toimintamahdollisuuksia täysin vankeuslain tavoitteiden mukaisesti. Toiminta-ajan kirjaamisessa on eroja eri vankiloissa, mikä vaikuttaa tulostavoitteiden saavuttamiseen.

RSKK:n matkustusmenojen käyttö tarkastettiin eikä esille tullut erikseen mainittavaa.

Rikosseuraamuslaitoksen maksustrategian täytäntöönpano on tarkastettu. Tarkastuksessa nousivat esiin työtoiminnan ja palvelusuhdeasuntojen heikko kustannusvastaavuus. Huomiota kiinnitettiin myös vastuunjakoon organisaatiossa maksullisen toiminnan järjestämisen ja seurannan osalta.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Kirjanpitoyksikössä ei ole vuonna 2010 ilmennyt kirjanpitoyksikön hoidettavana tai vastattavana oleviin varoihin tai omaisuuteen kohdistuneita väärinkäytöksiä tai rikoksia. Etelä-Suomen aluevankilan vuotta 2008 koskevassa väärinkäytösilmoituksessa ilmoitettu epäily

virkamiehen väärinkäytöksestä johti vuoden 2009 keväällä poliisitutkintaan ja Helsingin käräjäoikeus antoi 31.5.2010 asiassa tuomion virka-aseman väärinkäyttämistä sisältäen lahjuksen ottamisen. Lisäksi virkamies tuomittiin vahingonkorvauksiin Helsingin vankilalle. Virkamies on irtisanottu.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2010	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	2 157 294,86	1 956 083	1 956 082,58	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	2 157 294,86	1 956 083	1 956 082,58	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	9 983,15	31 317	31 317,35	0,00	100
12.25.50. Rangaistusten täytäntöönpanon tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	3 639,62	17 388	17 388,27	0,00	100
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot					
12.32.99.06. Muut tulot	731,28	1 879	1 879,23	0,00	100
12.39.04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset		12 050	12 049,85	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	5 612,25	0,00	0,00	0,00	
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	3 112,66	3 845	3 844,83	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)	3 112,66	3 845	3 844,83	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	2 170 390,67	1 991 245	1 991 244,76	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2010	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010	vuonna 2010	Käyttö (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	118 986,48	92 745	92 745,21	0,00	92 745,21	0,00	51 202,28	125 402,28	88 887,61	28 490,71	
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 986,48	18 545	18 545,21		18 545,21	0,00					
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	1 986,48	18 545	18 545,21		18 545,21	0,00					
24.20.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	117 000,00	74 200	74 200,00	0,00	74 200,00	0,00	37 601,51	111 801,51	83 310,80	28 490,71	
24.50.66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0,00	0			-	13 600,77	13 600,77	5 576,81	0,00	
25. Oikeusministeriön hallinnonala	236 661 083,07	243 165 461	232 945 389,53	10 220 071,17	243 165 460,70	0,00	6 122 223,95	231 777 631,95	221 557 560,78	10 220 071,17	
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	17 017 983,07	17 510 053	17 510 052,70		17 510 052,70	0,00					
25.40.01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	213 618 100,00	219 630 408	210 751 936,13	8 878 471,87	219 630 408,00	-	5 827 097,71	225 457 505,71	216 579 033,84	8 878 471,87	
25.40.01.1. Toimintamenot	211 618 100,00	217 630 408	209 370 960,52	8 259 447,48	217 630 408,00	-	5 521 853,68	223 152 261,68	214 892 814,20	8 259 447,48	
25.40.01.3. Palvelussuhdeasuntojen vuokraosuudet (EK) (enintään)	2 000 000,00	2 000 000	1 380 975,61	619 024,39	2 000 000,00	-	305 244,03	2 305 244,03	1 686 219,64	619 024,39	
25.40.74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	6 025 000,00	6 025 000	4 683 400,70	1 341 599,30	6 025 000,00	-	295 126,24	6 320 126,24	4 978 526,94	1 341 599,30	
25.40.74.1. Avolaitostyöt 1)	5 625 000,00	4 825 000	3 747 660,92	1 077 339,08	4 825 000,00	-	168 256,13	4 993 256,13	3 915 917,05	1 077 339,08	
25.40.74.2. Työsiirtolatyöt kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa sekä Finavia Oy:n Helsinki-Malmin lentokentän työkohteissa (EK) (enintään)	400 000,00	1 200 000	935 739,78	264 260,22	1 200 000,00	-	126 870,11	1 326 870,11	1 062 609,89	264 260,22	

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertailu	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010	vuonna 2010 peruutukset	Käyttö (pl. peruutukset)
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	60 000,00	11 901,62	11 901,62	0,00	11 901,62	-	60 000,00	60 000,00	55 974,11	0,00	
28.01.01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)											
28.01.01.2.1. - Kehittämis- ja koulutustoiminta	60 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	60 000,00	60 000,00	55 974,11	0,00	
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		11 902	11 901,62		11 901,62						
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	218 694,97	229 380	229 380,48		229 380,48	0,00					
32.30.51 Työllistämis-, koulutus- ja erityisotoimet (kiinteä määräraha)	218 694,97	229 380	229 380,48		229 380,48	0,00					
32.30.51.2.1.-Palkkaukset	218 694,97	229 380	229 380,48		229 380,48	0,00					
Määrärahatilit yhteensä	237 058 764,52	243 499 488	233 279 416,84	10 220 071,17	243 499 488,01	0,00	6 233 426,23	231 963 034,23	221 702 422,50	10 248 561,88	

1)

1) Siirrettyjä määrärahoja peruutettu yhteensä 12 049,85 euroa

3. Tuotto- ja kululaskelma

KIRJANPITOYKSIKÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1. - 31.12.2010		1.1. - 31.12.2009	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 343 638,86		10 757 943,77	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 820 632,58		1 946 818,77	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 755 196,40</u>	14 919 467,84	<u>3 008 605,35</u>	15 713 367,89
TOIMINNAN KULUT				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	25 448 767,93		26 466 304,49	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	104 819,56		329 606,06	
Henkilöstökulut	142 426 191,49		142 126 034,61	
Vuokrat	38 558 686,93		37 592 573,01	
Palvelujen ostot	23 245 797,26		23 146 770,61	
Muut kulut	2 376 795,26		2 339 943,17	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	168 642,49		-16 579,92	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-2 533 947,56		-2 786 481,83	
Poistot	3 606 437,22		4 199 390,84	
Sisäiset kulut	5 459 870,29	-238 862 060,87	5 228 288,39	-238 625 849,43
JÄÄMÄ I		-223 942 593,03		-222 912 481,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	7 198,30		11 676,15	
Rahoituskulut	<u>-5 373,15</u>	1 825,15	<u>-6 280,12</u>	5 396,03
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	3 691,85		21 236,38	
Satunnaiset kulut	<u>-30 745,47</u>	-27 053,62	<u>-19 299,70</u>	1 936,68
JÄÄMÄ II		-223 967 821,50		-222 905 148,83
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille		-13 896,67		-19 862,98
JÄÄMÄ III		-223 981 718,17		-222 925 011,81
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 975 717,76		2 173 060,34	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-17 560 134,71</u>	-15 584 416,95	<u>-17 035 735,03</u>	-14 862 674,69
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-239 566 135,12</u>		<u>-237 787 686,50</u>

4. Tase

KIRJANPITOYKSIKÖN TASE

	31.12.2010	31.12.2009
VASTAAVAA		
KANSALLISOMAISUUS		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	654 567,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	92,40	222,80
Muut pitkävaikutteiset menot	401 249,53	1 174 510,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	118 841,00
	<u>401 341,93</u>	<u>1 293 574,19</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset	583 685,98	597 359,52
Rakennelmat	36 543,22	43 027,08
Rakenteet	233 877,09	355 787,00
Koneet ja laitteet	3 422 633,59	4 254 560,80
Kalusteet	102 621,60	136 626,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	194 704,19	3 947,00
	<u>4 574 065,67</u>	<u>5 391 308,00</u>
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET		
Käyttöomaisuusarvopaperit	45 643,39	45 643,39
	<u>45 643,39</u>	<u>45 643,39</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ	5 021 050,99	6 730 525,58
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet ja tarvikkeet	1 616 506,92	1 709 008,80
Keskeneräinen tuotanto	505 061,82	445 206,72
Valmiit tuotteet/Tavarat	1 936 821,23	2 177 636,50
	<u>4 058 389,97</u>	<u>4 331 852,02</u>
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	107,28
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	870 979,68	583 986,96
Siirtosaamiset	193 647,42	179 834,65
Muut lyhytaikaiset saamiset	27 099,12	42 952,71
Ennakkomaksut	369,90	5 678,00
	<u>1 092 096,12</u>	<u>812 452,32</u>
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT		
Kassatilit	107 457,13	96 858,11
	<u>107 457,13</u>	<u>96 858,11</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	5 257 943,22	5 241 269,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>10 278 994,21</u></u>	<u><u>12 626 362,31</u></u>

	31.12.2010	31.12.2009	
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
VALTION PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	269 413 004,89		269 413 004,89
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-289 494 017,57		-284 015 840,08
Pääoman siirrot	231 369 657,32		232 309 509,01
Tilikauden kulujäämä	<u>-239 566 135,12</u>	-28 277 490,48	<u>-237 787 686,50</u>
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	441 634,89		450 954,63
Saadut ennakot	0,00		19 788,63
Ostovelat	10 857 764,99		6 161 240,37
Tilivirastojen väliset tilitykset	2 363 739,88		2 449 586,61
Edelleen tilitettävät erät	2 318 421,72		3 884 233,55
Siirtovelat	22 562 696,33		19 735 431,12
Muut lyhytaikaiset velat	<u>12 226,88</u>	38 556 484,69	<u>6 140,08</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>10 278 994,21</u>	<u>12 626 362,31</u>

5. Liitetiedot

5.1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Varainhoitovuoden tilinpäätös on laadittu noudattaen samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin edellisenä varainhoitovuonna.

Tase

Taseessa on esitetty tammikuussa 2011 maksettuja nettopalkkoja 1 551 516,13 euroa tilillä 2619 Muut siirtovelat, kun nettopalkkavelat edellisenä vuonna esitettiin 25981 Nettopalkkojen kokoomatilillä.

Talousarvion toteutumalaskelma

Haminan vankilan avolaitosmenojen kirjaamista tarkennettiin vuodesta 2010 lähtien. Tästä syystä osa kuluista, jotka aikaisemmin kirjattiin avolaitosmäärärahamentille kirjattiin vuodesta 2010 lähtien toimintamenomäärärahoihin. Kirjauskäytännön vaikutus vuonna 2010 oli lisäystä 152 198,70 euroa toimintamenomomenttiin ja vähennystä 152 198,70 euroa avolaitosmomenttiin.

Liite: 5 Henkilöstökulujen erittely

Vuoden 2008 alusta lukien johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjanpidossa omalle tililleen lomarahaa lukuunottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä. Vuoden 2010 toteutumaan sisältyy johtoon kuuluvien henkilöiden palkkoja 45 htv:n verran, kun vastaava lukumäärä edellisenä varainhoitovuotena oli 39 htv.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liitteessä on ilmoitettu tiedot vain niistä kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeistä sekä käyttöomaisuusarvopapereista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista, joiden hankintamenoja ei ole vielä tilikauden alkaessa kokonaan kirjattu poistoina kuluksi.

5.2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2010	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
	Bruttomenot	0,00	0	0,00	0,00
	Bruttotulot	0,00	0	0,00	0,00
	Nettotulot	0,00	0,00	0,00	0,00

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen		Tilinpäätös 2010	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010	Käyttö vuonna 2010 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.40.01	Rikosseuraamuslaitoksen	Bruttomenot	229 198 390,51	234 030 408	225 516 691,42	234 395 163,29				231 343 789,13	
	toimintamenot	Bruttotulot	15 580 290,51	14 400 000	14 764 755,29	14 764 755,29				14 764 755,29	
	(nettob)(sm 2v)	Nettomenot	213 618 100,00	219 630 408	210 751 936,13	219 630 408,00	5 827 097,71	225 457 505,71	216 579 033,84	8 878 471,87	

5.3 Arviomäärärahojen ylitykset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole varainhoitovuodella arviomäärärahojen ylityksiä.

5.4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilijaottelu	Peruutettu yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		8 023,96
Vuosi 2008		8 023,96
24.50.66. Lähialueyhteistyö	8 023,96	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		4 025,89
Vuosi 2009		4 025,89
28.01.01.2.1. -Kehittämisen- ja koulutustoiminta	4 025,89	
Pääloukat yhteensä		12 049,85
Vuosi 2008		8 023,96
Vuosi 2009		4 025,89

5.5 Henkilöstökulujen erittely

	2010	2009
Henkilöstökulut	109 150 907,69	108 723 858,01
Palkat ja palkkiot	108 161 565,15	106 304 824,43
Tulosperusteiset erät	5 450,00	4 266,00
Lomapalkkavelan muutos	983 892,54	2 414 767,58
Henkilösivukulut	26 968 664,59	27 076 053,11
Eläkekulut	23 550 694,79	22 547 499,14
Muut henkilösivukulut	3 417 969,80	4 528 553,97
Yhteensä	136 119 572,28	135 799 911,12
Johdon palkat ja palkkiot*), josta	3 515 110,83	2 900 175,08
tulosperusteiset erät	5 450,00	4 266,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet		
Johto	6 530,00	5 409,03
Muu henkilöstö	22 954,76	25 375,48

*Johto on määritelty pääjohtajan päätöksellä v. 2007. Vuoden 2008 alusta johtoon kuuluvan henkilöstön palkat on kirjattu liikekirjanpidossa omalle tilille lomarahaa lukuun ottamatta. Lomarahoina kirjanpidon kertymään on lisätty 6 % vuosipalkkion määrästä.

Vuoden 2010 toteutumaan sisältyy johtoon kuuluvien henkilöiden palkkoja 45 htv:n verran, kun vastaava lukumäärä edellisenä varainhoitovuotena oli 39 htv, mikä on otettava huomioon toteumalukuja verrattaessa.

Vankipalkat ja niiden sosiaaliturvamaksut

	2010	2009
Vankipalkat	3 308 039,66	3 101 510,94
Vankien toimintarahat	1 860 389,78	1 881 968,85
Vankien käyttörahat	1 064 594,65	1 244 665,20
Vankien sosiaaliturvamaksut	73 595,12	97 978,50
Yhteensä	6 306 619,21	6 326 123,49
Henkilöstökulut yhteensä	142 426 191,49	142 126 034,61

5.6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto-	Poistoaika	Vuotuinen
AINEETTOMAT HYODYKKEET			
112 Aineettomat oikeudet			
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33,33
1123 Liittymismaksut		3 tai 5	
114 Muut pitkävaikutteiset menot			
1140 Atk-ohjelmat (itse valmistetut)	tasapoisto	3	33,33
AINEELLISET HYODYKKEET			
122 Rakennukset			
Kangas- ja muovihallit	tasapoisto	10	10
Kevytrakenteiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut varastot, Puiset, kosteat tilat, Puiset, lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitetut ja hyväksytyt asuntolat, koulut ja myymälärakennukset, parakkirakenn. tai vast., jotka on pystytetty kiinteälle perustukselle.	tasapoisto	20	5
Kivirakennukset, joissa käsitellään runsaasti syövyttäviä aineita tai joissa on huonosti ilmastoidut, kosteat tilat, Puiset eläinsuojat ja saunarakennukset	tasapoisto	30	3,33
Sekarakenteiset rakennukset, joissa on hyvin ilmastoidut, kosteat tilat. Kevytrakenteiset varistorakennukset. Puiset aidat, ladot, auto- ja kalustosuojat. Puiset Puimalat ja vastaavat.	tasapoisto	40	2,5
Kiviset korjaamot, eläinsuojat, meijerit ja vastaavat. Puiset huvilat ja ja vastaavat. Omakotitalot.	tasapoisto	50	2
Kiviset autosuojat ja liikerakennukset. Puiset asuin- ja toimistorakennukset. Puiset koulu-, hotelli- ja majoitusrakennukset. Puiset yhdistystalot.	tasapoisto	60	1,67
Kiviset asuin- ja toimistorakennukset. Kiviset koulu- ja sairaalarakennukset. Kiviset hoitolaitokset, virastotalot ja vastaavat. Kiviset hotellirakennukset ja vastaavat.	tasapoisto	80	1,25
Rakennuksiin kiinteästi liittyvät järjestelmät ja rakenteet	tasapoisto	5	20
123 Rakennelmat			
1230 Rakennelmat	tasapoisto	10	10
124 Rakenteet			
1241 Tierakenteet	tasapoisto	10	10
1249 Muut rakenteet	tasapoisto	10	10
125-126 Koneet ja laitteet			
1250 Autot	tasapoisto	7	14,28
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	tasapoisto	7	14,28
1253 Raskaat työkoneet	tasapoisto	10	10
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	5	20
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	5	20
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	10	10
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20
1259 Laboratoriolaitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S591	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S592	tasapoisto	5	20
1269 Muut koneet ja laitteet			
– raskaat koneet ja laitteet S691	tasapoisto	10	10
– kevyet koneet ja laitteet S692	tasapoisto	5	20
127 Kalusteet			
1270 Toimistokalusteet	tasapoisto	10	10
1279 Muut kalusteet	tasapoisto	10	10
130 Käyttöomaisuusarvopaperit			
		ei poistoaikaa	

Poistosuunnitelmaa ei ole muutettu varainhoitovuoden aikana.

Vuoden 2006 alusta lukien tuotannontekijän, jonka taloudellinen pitoaika ylittää yhden vuoden ja jonka arvonnäköarvon hankintahinta on vähintään 10 000 euroa, hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina.

5.7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisomaisuus			
	102 Rakennukset	109 Kesken- eräinen kans.omaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	0,00	654 567,00	654 567,00
Lisäykset (+)	0,00	0,00	0,00
Vähennykset (-)	0,00	-654 567,00	-654 567,00
Hankintameno 31.12.2010	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 1.1.2010	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2010	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	0,00	0,00	0,00

Aineettomat hyödykkeet				
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkä- vaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	88 985,00	5 833 265,60	118 841,00	6 041 091,60
Lisäykset (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset (-)	0,00	0,00	-118 841,00	-118 841,00
Hankintameno 31.12.2010	88 985,00	5 833 265,60	0,00	5 922 250,60
Kertyneet poistot 1.1.2010	88 762,20	4 658 755,21	0,00	4 747 517,41
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	130,40	773 260,86	0,00	773 391,26
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2010	88 892,60	5 432 016,07	0,00	5 520 908,67
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	92,40	401 249,53	0,00	401 341,93

Aineelliset hyödykkeet

	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	124 Muut rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	129 Keskener. ain. om	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	713 607,00	65 778,00	843 787,00	16 378 463,43	428 514,00	3 947,00	18 434 096,43
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	446 723,04	0,00	426 885,23	873 608,27
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-2 276,64	0,00	-240 646,04	-242 922,68
Hankintameno 31.12.2010	713 607,00	65 778,00	843 787,00	16 822 909,83	428 514,00	190 186,19	19 064 782,02
Kertyneet poistot 1.1.2010	116 247,48	22 750,92	488 000,00	12 123 902,63	291 887,40	0,00	13 042 788,43
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	13 673,54	6 483,86	121 909,91	1 273 564,73	34 005,00	0,00	1 449 637,04
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	2 808,88	0,00	0,00	2 808,88
Kertyneet poistot 31.12.2010	129 921,02	29 234,78	609 909,91	13 400 276,24	325 892,40	0,00	14 495 234,35
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	583 685,98	36 543,22	233 877,09	3 422 633,59	102 621,60	190 186,19	4 569 547,67

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	45 643,39	45 643,39
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2010	45 643,39	45 643,39
Kertyneet poistot 1.1.2010	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2010	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	45 643,39	45 643,39

5.8 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2010	2009	Muutos
Korot euromääräisistä saamisista	3 353,47	8 563,49	-5 210,02
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	3 844,83	3 112,66	732,17
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	7 198,30	11 676,15	-4 477,85

Rahoituskulut	2010	2009	Muutos
Korot euromääräisistä veloista	5 287,15	4 031,32	1 255,83
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	86,00	2 248,80	-2 162,80
Rahoituskulut yhteensä	5 373,15	6 280,12	-906,97

Netto	1 825,15	5 396,03	-3 570,88
--------------	-----------------	-----------------	------------------

5.9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole valtion talousarviotaloudesta myönnettyjä lainoja.

5.10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2010				31.12.2009						
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	164		1 230,00			39,36		1 230,00			24,60
Aktia A	164	1 246,40	1 230,00			39,36	1 287,40	1 230,00			24,60
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	842		44 413,39			2 236,00		44 413,39			1 100,00
Joensuun seudun Puhelin/ Telekarelia Oy	18		3 024,00			1 224,00		3 024,00			
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, A-sarja ja B-sarja	120		3 496,00					3 496,00			
Pirkanmaan Luomutuottajat Oy	1		168,00					168,00			
Vaasan läänin Puhelin Oy	11		4 807,00			1 012,00		4 807,00			1 100,00
Lihakunta/ Kuopio	4		1 269,00					1 269,00			
Osuuskunta Sataluomu, Pori	1		168,00					168,00			
Elix Oil Oy, Somero	12		2 018,00					2 018,00			
Osuuskunta Jalostuspalvelu	1		200,00					200,00			
Osuuskunta Lihakunta	1		2 467,00					2 467,00			
Osuuskunta Pohjolan Maito	665		26 628,39					26 628,39			
TikkaCom Oy Joensuu	6		0,00					0,00			
Auria Turun Puhelin Oy	2		168,00					168,00			
			44 413,39					44 413,39			
Kaikki yhteensä			45 643,39			2 275,36		45 643,39			1 124,60

Varainhoitovuoden aikana osinkotuloja on kertynyt yhteensä 3 844,83 euroa, mistä puhelinosaikkeiden osuus on 2 236,00 euroa ja Aktia A -osakkeiden osinko 39,36 sekä osuuskunnilta saatuja voitonjakoeriä. Osuuspääoman korkoja kertyi A-Tuottajat Oy/Atrialta 156,79 euroa, Osuuskunta Pohjolan Maidolta 1 275,92 euroa ja Osuuskunta Tuottajain Maidolta 136,76 euroa.

5.11 Taseen rahoituserät ja velat

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten velkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	107 457,13	0,00	0,00	107 457,13
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	107 457,13	0,00	0,00	107 457,13

	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 -5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	441 634,89	0,00	0,00	441 634,89
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	441 634,89	0,00	0,00	441 634,89

5.12 Valtiontakaukset ja – takuut sekä muut vastuut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole valtiontakauksia ja – takuita.

Vastuusitoumukset

€ tai sanallinen selitys	31.12.2010	31.12.2009	Muutos
Kansainvälisille rahoituslaitoksille annetut sitoumukset		0,00	0,00
Vastuut vahinko- ja vakuutuskorvauksista		0,00	0,00
Muut vastuut	212 458 451,00	216 422 236,00	-3 963 785,00
Vuokrasopimukset	212 458 451,00	216 422 236,00	-3 963 785,00

Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimukset

Vuokrasopimukset

Kestoajaltaan pidemmät kuin 4 vuoden sopimukset yhteensä	24 661 613,00
Määräaikaiset sopimukset	24 661 613,00
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset	0,00

5.13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

5.14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältymättömiä rahastoituja varoja.

5.15 Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eritä.

5.16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseessaan valtionvelkaan kuuluvia eriä.

5.17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Täydentäviä tietoja sisältyy toimintakertomukseen laskelmien muihin liitetietoihin.

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä **15.3.2011**

Esa Vesterbacka

Rikosseuraamuslaitoksen pääjohtaja